

100

Vicent Andrés
Estellés

Dossier de premsa

Índex

Presentació de l'Any

Objectius de l'Any

L'autor

Comissariat

Programació

Actes institucionals

Àmbit educatiu i jornades d'estudi

Any Estellés a les biblioteques

Exposicions

Fires i festivals

Festes sopars Estellés

Altres iniciatives de l'Any

Àmbit internacional

L'Any Estellés al País Valencià

Altres iniciatives al País Valencià

Catàleg d'activitats

Publicacions

Web institucional

Imatge institucional

Organització

Comunicació i premsa

Annexos

Recursos en línia

Bibliografia essencial

Presentació de l'Any

Pocs poetes han tingut una incidència social i cívica com Vicent Andrés Estellés amb els seus versos. Cronista dels temps més foscos de la llarga postguerra i el franquisme, i posteriorment, dels moments més difícils de persecucions lingüístiques i culturals al País Valencià, amb la seva obra va construir una veu inconfusible i la va modular amb un estil únic que, durant dècades, s'ha anat identificant com la veu col·lectiva d'un poble. Joan Fuster va definir-lo com un "poeta de realitats"; i de l'experiència d'aquesta mirada sobre un lloc i una època concrets, Estellés no va deixar de reivindicar mai, per damunt de tot, el dret a l'alegria.

Amb el seu activisme testimonial, va cartografiar èpicament la toponímia d'un país com si d'un amant es tractés, amb les seves fermeses i les seves febleses. I, també, amb les seves contradiccions. La seva escriptura compromesa, amplificadora de la dignitat civil, ha educat generacions de lectors que han trobat, en l'ofici dels seus poemes, el fidel exercici d'un ser i un estar en el que emmirallar-se i reconèixer-se, d'aproximació popular i de talla universal.

Commemorar oficialment l'Any Estellés amb motiu del centenari del seu naixement significa la voluntat i el compromís de situar d'una for-

La seva escriptura compromesa, amplificadora de la dignitat civil, ha educat generacions de lectors que han trobat, en l'ofici dels seus poemes, el fidel exercici d'un ser i un estar en el que emmirallar-se i reconèixer-se, d'aproximació popular i de talla universal.

ma definitiva el poeta valencià dins el cànon de la nostra literatura, consolidar la dimensió justa que li pertoca a la veu poètica més important des d'Ausiàs March que ha donat el País Valencià. I per això encara és necessari reivindicar-lo, revisitant i celebrant l'obra amb tot un seguit d'actes, accions i esdeveniments que van des de lectures, converses, exposicions, rutes i congressos fins a espectacles que tindran lloc al llarg de l'any arreu del país, sense oblidar les reedicions d'alguns dels seus títols previstes, les traduccions o les novetats bibliogràfiques que sortiran en ocasió d'aquesta efemèride.

Ara bé, l'Any Estellés també pretén posar sobre la taula, ara més que mai, la qüestió d'una

llengua i una cultura compartida en la totalitat del nostre territori: amb aquesta idea central (que era, també, la vocació del poeta) prendran forma les activitats que el Departament de Cultura a través de la Institució de les Lletres Catalanes, anirà organitzant amb la voluntat d'acollir, involucrar i col·laborar amb tots aquells organismes, iniciatives i entitats que treballen per mantenir viva la veu del poeta de Burjassot, especialment amb la Plataforma Cívica Cent d'Estellés, que en moments difícils al País Valencià han unit forces per lluitar contra el silenci i la censura i celebrar l'autor; aliances i complicitats més necessàries que mai per commemorar el testimoni d'un poeta extraordinari que va aspirar a ser, per damunt de tot, un entre tants.

L'Any Estellés també pretén posar sobre la taula, ara més que mai, la qüestió d'una llengua i una cultura compartida en la totalitat del nostre territori.

Objectius de l'Any

Vicent Andrés Estellés ocupa un rol canònic relativament sòlid, encara que no assentat de forma definitiva, dins la història de la literatura catalana. Ara, potser, caldria llegir-lo d'una forma àmplia i amb atenció per transmetre la seva producció poètica als lectors més joves. I, sobretot, fer-lo dialogar amb els escriptors catalans de tots els temps i trobar, alhora, les formes adequades per exportar-lo fora del país. Per això, l'Any Estellés centrarà les seves articulacions al voltant dels punts següents:

- Reforçar la producció poètica d'Estellés com a lectura imprescindible de la nostra literatura i situar de forma definitiva l'obra del poeta en el lloc que li correspon en el cànon d'autors indiscutibles.
- Difondre de la forma més àmplia possible la dimensió literària de l'autor; una obra extensa i tanmateix encara poc coneguda en la seva totalitat. Perquè, si bé és cert que, per sobre de tot, destaquen els seus versos, cal prestar una important atenció a algunes de les vessants menys conegudes a les que es va dedicar, com ara la feina periodística.
- Exportar la seva obra fora de les nostres fronteres lingüístiques. Malgrat la seva popularitat, respecte a altres poetes en llengua catalana, és un autor poc traduït. És indispensable fomentar-ne les traduccions a altres llengües, així com reforçar-les amb l'organització de lectures, congressos i seminaris que permetin acompanyar-ne la difusió i ubicar el poeta en un context internacional.
- Aprofundir en la figura de l'autor des de diferents paràmetres, adreçant-se a un ventall de públic ampli i variat, que va des dels lectors més joves fins a especialistes de l'àmbit acadèmic. A més a més, serà important implicar-hi figures que pertanyen a disciplines diverses a les quals l'autor es va acostar i interrelacionar, com ara la música o les arts plàstiques.
- Cohesionar tot el territori lingüístic a través de les diferents iniciatives que s'organitzin i sorgeixin al voltant del poeta i involucrar-hi els agents del sistema literari i cultural, alhora que gaudir no només de la seva producció literària, sinó també de l'empremta social que va deixar amb una veu única d'una potència desbordant.

L'autor

Nascut a Burjassot (l'Horta) el 4 de setembre de 1924 i fill d'una família de forners, aviat —i coincidint amb l'esclat de la Guerra Civil— faria les seves primeres aproximacions a la literatura a través del gènere teatral, i no tardaria a escriure els seus primers versos. Un cop acabada la guerra exerciria diversos oficis, des del familiar fins a mecanògraf o orfebre, fins que es va instal·lar a Madrid, l'any 1942, per estudiar a l'Escola Oficial de Periodisme. Va tornar a València l'any 1948 per exercir de periodista al diari *Las Provincias*, on treballaria fins que l'acomiadarien el 1978, moment en què el periòdic duu a terme un gir ideològic per tombar cap a la dreta en l'anomenada “batalla de València”, just el mateix any en què el poeta de Burjassot fou reconegut amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

A principis dels anys cinquanta conegué a Manuel Sanchis Guarner i Francesc de Borja Moll, un fet decisiu perquè tots dos l'animarien a utilitzar el català com a llengua literària. El 1953 publica *Ciutat a cau d'orella*. I és en aquesta època quan coneix Joan Fuster. És un moment significativament important en la creació poètica de l'autor. Aquest mateix any acabaria d'enllestir *Donzell amarg* (1958), que quedaria finalista del premi Óssa menor. És l'any, també, en què inicia l'escriptura dels poemes que confor-

Hi ha una gran alteració i discontinuïtat entre el moment de creació de les seves obres fins a la data de publicació d'aquestes, un fet degut a diversos factors que van des de la censura fins a la impossibilitat de comptar amb un sistema editorial sòlid al País Valencià fins l'arribada de l'editorial Tres i Quatre.

maran *La nit*. Era un període d'escriptura prolífica, de coneixences importants (Carles Riba i Salvador Espriu), i la seva producció poètica ja començava a intuir-se en un lloc privilegiat de la nostra literatura. Allunyat de la sofisticació formal i amb una gran intensitat lírica i força narrativa, el poeta de Burjassot imposa una producció poètica amb un ampli ventall de temàtiques tractades sense necessitat d'ostentacions; des de les diferents formes possibles d'amor fins a la censura, passant per la mort, la por, la guerra, la identitat, la fam o la infantesa, tots temes i experiències marcades per l'exaltació d'allò més elemental.

El febrer de 1955 es va casar amb Isabel Lorente. Instal·larien la seva residència a València, al carrer Misser Mascó, on escriuria algunes de les obres més importants d'aquesta època: "Sí, Misser Mascó 17. És molt més que una adreça; / és, també, més que un llibre: és tota la meua obra". El matrimoni tindria una filla que en pocs mesos morirà. Aquesta dolorosa experiència serà sempre present en l'obra del poeta. Més tard van néixer Vicent, en 1957, i un any després, Carmina. Aquest mateix any serà nomenat redactor en cap del diari on treballava. En 1959 la família s'instal·laria a Burjassot; feia un temps que el poeta havia expressat la necessitat de tornar al seu poble natal.

És a finals dels anys cinquanta que inicia l'escriptura d'obres com *L'Hotel París* o *El monòleg* i, en 1957 dona per acabat el "Coral romput". L'any 1965 publica *L'amant de tota la*

Estellés va morir a València el dia 27 de març de 1993, deixant una obra per la qual se'l considera el principal renovador de la poesia al País Valencià des d'Ausiàs March.

vida. L'any 1971 s'editen obres com *L'inventari clement*, guardonat amb el Premi Ausiàs March de Gandia l'any 1966 (l'any 2012 veuria la llum *L'inventari clement de Gandia*), *Primera audició*, *La clau que obri tots els panys* (guardonat amb el Premi València de la Diputació Provincial l'any 1958) o *Llibre de meravelles* (escrit entre 1956 i 1958). Posteriorment vindrien obres com *L'ofici de demà* (1972), *Hamburg* (1974), *Antibes* (1976) o *El corb* (1978).

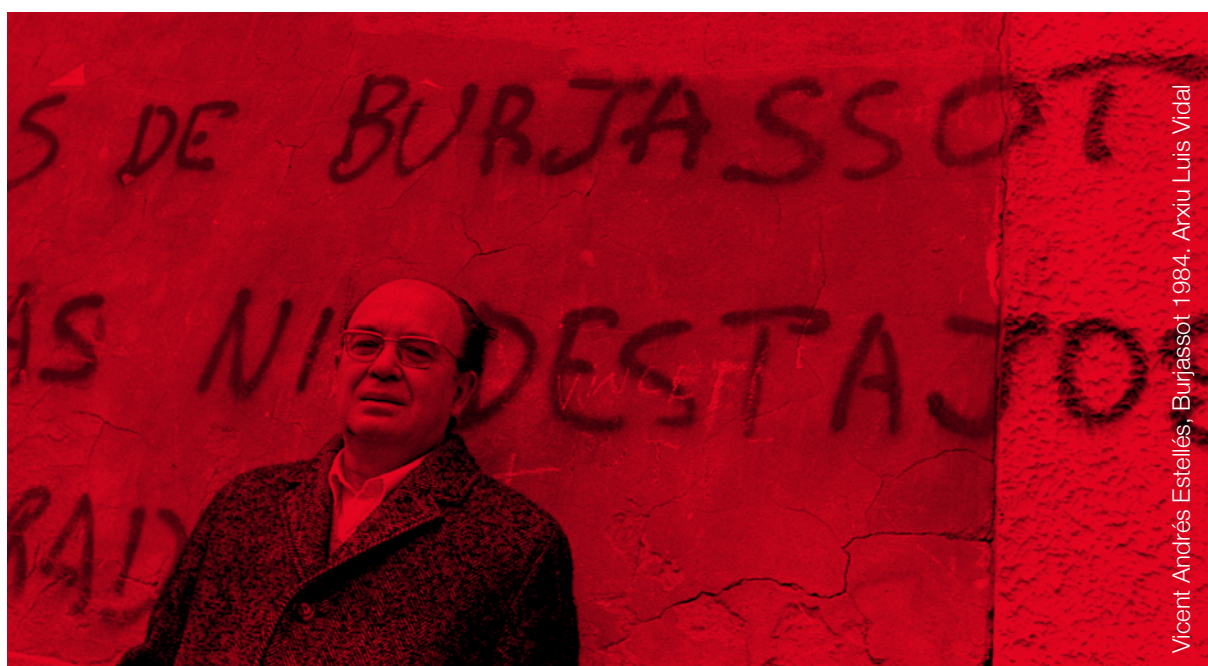

Una imatge d'arxiu de Vicent Andrés Estellés

És cert que hi ha una gran alteració i discontinuïtat entre el moment de creació de les seves obres fins a la data de publicació d'aquestes, un fet degut a diversos factors que van des de la censura fins a la impossibilitat de comptar amb un sistema editorial sòlid al País Valencià fins l'arribada de l'editorial Tres i Quatre, motius que han afectat tant la seva recepció com una certa tendència a una visió caòtica de la totalitat de les seves obres. Val a dir que en els anys cinquanta Estellés es construeix com a poeta —segurament, els més fèrtils de la seva vida— i, en els anys setanta, eclosiona. És important remarcar que l'any 1972 apareix la publicació de *Recomane tenebres*, que significarà el primer volum de l'obra completa i, amb ella, l'inici de la regularitat editorial de la publicació del corpus literari del poeta, que amb el segon dels volums seria distingit amb el Premi Lletre d'Or l'any 1975. Recorden aquesta època Jau-

me Pérez Montaner i Vicent Salvador: “es pot dir que comença amb la dècada dels setanta la irrupció del fenomen Estellés, un poeta que fins aquell moment portava quatre llibres publicats i que tan sols deu anys després compta ja amb una copiosa bibliografia de més de cinquanta poemaris”.

Conrearà al llarg de la seva vida altres gèneres —narrativa, teatre, guions de cinema, l'articulisme—, i l'any 1974 se'n va com a reporter de guerra al Sàhara Occidental. Ferm testimoni d'un temps, amb el *Mural del País Valencià*, que iniciaria l'any 1975 i que conformaria un total de més de dos mil versos, va cartografiar èpicament la toponímia d'un país com si d'un amant es tractés, amb les seves fermeses i les seves febleses. I, també, amb les seves contradiccions. Sovint feia servir el to de l'esperança i sempre posava a primera línia l'emoció, perquè

Vicent Andrés Estellés, Burjassot 1984. Arxiu Luis Vidal

la veritable subversió política d'Estellés va ser la necessitat del domini de l'alegria i la celebració de la vida en un moment de privilegis mesurats.

L'any 1982 rep la Creu de Sant Jordi i dos anys més tard, el Premi de les Lletres del País Valencià. Deutor dels clàssics —des d'Ovidi, Horaci, Virgili i Catul fins a Ausiàs March o Jordi de Sant Jordi—, en els escriptors llatins va trobar la font d'una experiència comuna, el sentiment d'un exili compartit. Així, els traslladava a la seva contemporaneïtat en una tensió dialèctica marcada pel context històric del País Valencià. Un context difícil i obscur que va fer al poeta patir la censura lingüística i la censura intel·lectual; de l'opressió en va fer expressió, amb un registre col·loquial, proper a les seves gents, amb un to marcadament conversacional i viu, on de tant en tant la ironia, el sexe i l'amor esdevenien una forma de salvació. Va morir a València el dia 27 de març de 1993, deixant una obra per la qual se'l considera el principal renovador de la poesia al País Valencià des d'Ausiàs March.

Comissariat

Àngels Gregori Parra

(Oliva, 1985)

Poeta, lectora atenta i entusiasta de l'obra d'Estellés, destaca la seva tasca en l'àmbit de la gestió cultural des de fa dues dècades treballant en iniciatives al voltant de la literatura i establint ponts culturals a través de diferents projectes. Va iniciar la seva trajectòria literària l'any 2003 amb la publicació de *Bambolines*, que va merèixer el Premi Amadeu Oller per a joves poetes inèdits. Després publicaria obres com *Llibre de les brandàlies* (Premi Ausiàs March de Gandia, 2007), *New York, Nabokov & Bicicletes* (Premi Alfons el Magnànim, 2010), *Quan érem divendres* (Premi de Poesia dels Jocs Florals de Barcelona, 2013) i *Quan els grans arbres cauen* (Premi Vicent Andrés Estellés de Burjassot, 2018), que va merèixer el Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians. *Jazz* (Proa, 2023) és el seu darrer títol publicat. La seva obra està traduïda a diverses llengües.

En l'àmbit de la gestió cultural ha estat al capdavant d'alguns organismes, dirigint diversos festivals literaris i coordinant programació literària de diverses institucions. L'any 2005 va crear la *Poefesta*, un festival literari de referència al País Valencià que l'any 2018 va ser reconegut amb el Premi Fundació Bromera al Foment de

Poeta, lectora atenta i entusiasta de l'obra d'Estellés, destaca la seva tasca en l'àmbit de la gestió cultural des de fa dues dècades treballant en iniciatives al voltant de la literatura i establint ponts culturals a través de diferents projectes.

la Lectura i l'any 2023 amb el Premi Difusió de l'AELC. Ha estat cocomissària del Barcelona Poesia (2017-2019), ha dirigit la Nit de Poesia del Festival Nacional de Poesia de Sant Cugat (2015) i el Festival de Poesia de Lleida (2018-2023) i coordina l'Encontre d'Escriptors de la Mediterrània dins la Mostra Viva de València.

L'any 2022 va formar part del Comitè Assessor Literari del Ministeri de Cultura per a la Fira del Llibre de Frankfurt. Durant els anys 2022 i 2023 ha coordinat els cicles literaris de la Casa dels Poetes Antonio Machado de Rocafort, ha treballat en diversos projectes de la Generalitat Valenciana per al foment de la poesia a l'aula i ha estat comissària de l'exposició *Francisco Brines: la certidumbre de la poesía*.

Llicenciada en Teoria de la Literatura i Literatura Comparada (UB), Màster en Gestió Cultural (UOC) i doctora per la UV, ha estat presidenta del PEN (2018-2022) i, des de la seva creació fins a l'any 2023, directora de la Fundació Brines. L'any 2020 va entrar com a acadèmica a l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. Participa en diversos mitjans de comunicació i col·labora regularment en el suplement de cultura *Posdata Abril*.

Ha estat cocomissària del Barcelona Poesia (2017-2019), ha dirigit la Nit de Poesia del Festival Nacional de Poesia de Sant Cugat (2015) i el Festival de Poesia de Lleida (2018-2023) i coordina l'Encontre d'Escriptors de la Mediterrània dins la Mostra Viva de València.

Fotografia: Jesús Óscar

Programació

Actes institucionals

“M’he estimat molt la vida”. Acte central del Dia Mundial de la Poesia 2024

21 de març, 18.30 h

Hall del CCCB, Barcelona

La UNESCO va proclamar el 21 de març Dia Mundial de la Poesia. Per celebrar-lo en l’edició d’enguany, la dissetena, s’ha triat com a protagonista un poema de Vicent Andrés Estellés. Com és costum, s’elaborarà un fullet amb aquest poema i la seva traducció a vint-i-dues llengües diferents, es promouran una gran quantitat d’activitats dedicades a la poesia arreu del territori i s’organitzarà un acte central al CCCB de Barcelona el mateix 21 de març. Amb aquest acte es culminaran el conjunt d’iniciatives, presencials i a través de la xarxa, promogudes per a l’ocasió tant dins de l’àmbit lingüístic català com fora d’aquest pels organitzadors, amb la col·laboració de totes les entitats i persones que s’hi vulguin sumar. Paral·lelament, tots els Serveis Territorials de Cultura organitzaran actes centrals als seus territoris dedicats a la poesia i a Estellés.

El DMP 2024 oferirà dues grans novetats: d’una banda, s’elaborarà un **dossier didàctic** que donarà eines per treballar el poema i l’autor als centres educatius. De l’altra, al

El Dia Mundial de la Poesia 2024 girarà a l’entorn del poema “M’he estimat molt la vida” de Vicent Andrés Estellés.

voltant de la data de la celebració, es durà a terme una **acció comunitària de pintura mural** a la Biblioteca Guinardó-Mercè Rodoreda amb l’artista Mina Hamada, que involucrarà dos instituts del barri, el grup de poesia de la Biblioteca i el CNL. La iniciativa, organitzada per la ILC i el Consorci de Biblioteques de Barcelona, amb la col·laboració del Districte Horta-Guinardó, suposarà la immersió per part de tots els participants tant en l’obra literària i el seu autor com en la realitat multilingüe de l’entorn, per establir, així, una vinculació directa i activa entre artista i societat, entre patrimoni i territori.

Lletres al Parlament

Abril

Parlament de Catalunya

Organitza: Institució de les Lletres

Catalanes i Parlament de Catalunya

En el marc de la diada de Sant Jordi, al Parlament de Catalunya s’organitzarà una lectura de textos per commemorar les efemèrides del

2024, entre les quals, el centenari del naixement d'Estellés. Els lectors i lectores d'aquesta jornada seran, principalment, càrrecs institucionals i representants de la societat civil.

Lletres als Ferrocarrils

Abril

Barcelona

Organitza: Departament de Cultura i el Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori

El Departament de Cultura i el Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori celebraran la diada de Sant Jordi batejant un tren de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC) amb el nom de Vicent Andrés Estellés. Aquesta unitat de tren se sumirà, així, al conjunt de les que FGC ha batejat els últims anys amb noms d'escriptors i escriptores.

En aquest cas, ho podrem commemorar amb un poema d'Estellés i una projecció audiovisual que es podrà visualitzar a les pantalles de la unitat durant un temps. Coincidint amb aquestes dates també s'exposarà una còpia de l'exposició itinerant sobre l'autor produïda per la Institució de les Lletres Catalanes i el Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya a l'Espai Provença.

Al voltant del 21 de març, Dia Mundial de la Poesia, es durà a terme una acció comunitària de pintura mural a la Biblioteca Guinardó-Mercè Rodoreda amb l'artista Mina Hamada, que involucrarà dos instituts del barri, el grup de poesia de la Biblioteca i el CNL.

Acte institucional de cloenda

Novembre

Barcelona

Organitza: Institució de les Lletres Catalanes

L'Any Estellés es tancarà oficialment a Barcelona a finals de novembre amb una festa literària dedicada al poeta. El programa de l'acte serà dissenyat per la comissària de la commemoració, Àngels Gregori.

Àmbit educatiu i jornades d'estudi

Vicent Andrés Estellés als centres educatius

El to conversacional i proper dels versos d'Estellés, la tendència a l'oralitat i l'aparent senzillesa en el tractament d'alguns dels temes als quals el poeta s'apropa permeten que una quantitat important de la seva obra pugui esdevenir altament suggeridora no només perquè els lectors més joves coneguin i gaudeixin de l'obra del poeta, sinó també per seduir els més petits a introduir-se en el gènere literari.

Amb motiu de la commemoració, el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya crearà un **espai web xtec** dedicat a Vicent Andrés Estellés, una eina que ofereix la xarxa telemàtica pública al servei dels centres docents de Catalunya. S'hi recolliran un apunt biogràfic breu i una selecció de recursos i materials didàctics per treballar l'autor a l'aula, així com les bones pràctiques dels centres educatius. Per poder compartir aquestes bones pràctiques, es farà una crida als centres per correu electrònic i des del nodes d'educació literària. També s'hi publicaran algunes notícies específiques sobre la commemoració. Entre el material elaborat per a l'ocasió hi haurà un **dossier didàctic** sobre l'autor i el seu poema triat per al Dia Mundial de la Poesia, elaborat per Andreu Galan i Vicent Sanz i adreçat a les etapes de primària, secundària i batxillerat.

L'Any Estellés oferirà material didàctic per a docents i una gran quantitat de jornades acadèmiques, simposis i congressos tant nacionals com internacionals amb l'objectiu d'estudiar i endinsar-se en la figura de l'autor des de diferents perspectives.

Mostra expositiva de les commemoracions literàries de 2024

Tardor

Claustre de l'Institut d'Estudis Catalans

L'Institut d'Estudis Catalans, en col·laboració amb la Institució de les Lletres Catalanes, presentarà les exposicions de petit format de les quatre commemoracions literàries d'enguany: Àngel Guimerà, Montserrat Vayreda, Vicent Andrés Estellés i Salvat-Papasseit.

Durant l'estada de les exposicions al claustre, l'IEC organitzarà visites guiades per a estudiants de secundària i batxillerat.

Al llarg de l'Any es duran a terme diverses **jornades acadèmiques, congressos i simposis** dedicats a Estellés. Amb l'objectiu d'estudiar i endinsar-se en la figura de l'autor des de diferents perspectives (des de l'estudi de la seva obra per part d'acadèmics de renom internacional fins al foment del gènere poètic

entre els més joves a través dels seus versos), aquestes activitats es desenvoluparan en diferents universitats del nostre territori:

IV Jornades d'Educació Lectora, Literària i Lingüística. Ensenyar el text poètic, aprendre amb Estellés

11, 12 i 13 de març

Facultat de Magisteri

de la Universitat de València

Organitza: Grup d'Investigació Educació Literària, Lingüística, Cultura i Societat

Les Jornades d'investigació i bones pràctiques educatives que el grup ELCIS organitza cada any el 2024 aniran dedicades a l'ensenyament del text poètic i tindran com a eix principal el treball de l'obra d'Estellés en els diferents nivells educatius, des d'infantil fins l'etapa universitària, passant per secundària. Hi participaran diversos especialistes en la seva obra i les Jornades comptaran amb activitats paral·leles dedicades al poeta.

Jornada universitària de promoció de la lectura

11 d'abril

Universitat de Vic

Organitza: Departament de Filologia de la Universitat de Vic

La Jornada inclourà una mostra d'editorials independents i diverses activitats de promoció de la lectura, inclosa una marató de lectura de l'obra d'Estellés i Salvat-Papasseit.

Jornades "Teatre i poesia a l'aula"

9 de juliol

Universitat Autònoma de Barcelona

Organitza: Col·lectiu Pere Quart

Es tracta d'uns cursos de formació per al professorat, especialment de secundària, organitzats cada any pel Col·lectiu Pere Quart dedicades al teatre i a la poesia a l'aula. El dilluns 8 de juliol el curs anirà dedicat al teatre, amb una especial atenció a l'obra d'Àngel Guimerà. I el dimarts 9 de juliol, el protagonisme serà per a la poesia, amb una referència específica a Joan Salvat-Papasseit i Vicent Andrés Estellés.

Simposi Vicent Andrés Estellés (Centenari del naixement 1924-2024)

24 i 25 setembre

Facultat de Filologia, Traducció i

Comunicació de la Universitat de València

Organitza: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, Departament de Filologia Catalana i Càtedra Joan Fuster de la Universitat de València

Durant dos dies professors universitaris i escriptors especialistes en l'obra d'Estellés participaran en un simposi en la Facultat que l'any 1993 va investir-lo Doctor "Honoris Causa".

***Una amable, una trista, una petita pàtria:
Congrés Internacional Vicent Andrés Es-
tellés***

20 i 21 d'octubre

Universitat d'Alacant

Organitza: Universitat d'Alacant
(Vicerectorat de Cultura, Facultat de
Filosofia i Lletres, Departament de Filologia
Catalana, Facultat d'Educació i Servei
de Llengües), Institució de les Lletres
Catalanes i Institut Interuniversitari de
Filologia Valenciana

El Congrés estarà dedicat a homenatjar la figura del poeta en el seu centenari com una peça clau en la nostra construcció identitària i cultural des de la segona meitat del segle xx fins a l'actualitat. Hi participaran nombrosos especialistes de casa nostra i d'àmbit internacional i hi haurà activitats paral·leles al voltant de la figura del poeta. Aquest Congrés té la voluntat de ser present en una part important d'universitats del nostre país, de manera que, posteriorment, donarà continuïtat a l'estudi i la divulgació de l'obra d'Estellés oferint sessions amb experts en la seva obra a la Universitat Jaume I de Castelló, la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona, la Universitat de Barcelona, la Universitat de València, la Universitat de Lleida i la Universitat de les Illes Balears, entre d'altres.

***Jornada “La Revista de Catalunya
i la seva època”***

23 d'octubre

Sala de Graus del Campus Catalunya,
Universitat Rovira i Virgili, Tarragona

Organitza: Càtedra Josep Anton Baixeras
de Patrimoni Literari Català

Aquesta jornada acadèmica estarà dedicada a analitzar l'època de la Revista de Catalunya, que enguany celebra el seu centenari, i es posarà en relació amb els autors commemorats el 2024: Àngel Guimerà, Montserrat Vayreda, Vicent Andrés Estellés i Joan Salvat-Papasseit.

Any Estellés a les biblioteques

Amb l'objectiu d'apropar als seus usuaris la personalitat i l'obra de Vicent Andrés Estellés, el Sistema de Lectura Pública de Catalunya se suma a la commemoració elaborant un conjunt de propostes a realitzar dins dels espais bibliotecaris.

Catàleg d'activitats

Des del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya, i d'acord amb la comissària, s'ha elaborat un catàleg d'activitats que inclou espectacles de petit i mitjà format, d'arts escèniques, música i recital, i conferències de caire divulgatiu. El catàleg es posarà a disposició de totes les biblioteques públiques de Catalunya. Seran les mateixes biblioteques les que faran la tria.

Exposició itinerant

Concebuda per Àngels Gregori, una exposició de petit format narrarà la vida i l'obra d'Estellés. La prioritat d'aquestes exposicions, que es presenten en forma de plafons il·lustrats, és crear una eina divulgativa i fàcil d'itinerar. Se'n produiran diverses còpies que es mouran pels circuits habituals d'itinerància de la Institució de les Lletres Catalanes i el Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya.

Punts de llibre

Es treballarà en l'elaboració d'un punt de llibre de préstec que contindrà una imatge i una citació de l'autor i que es repartirà a les biblioteques.

Ràdio Maconda, una plataforma oberta a totes les biblioteques de Barcelona impulsada per la Biblioteca Gabriel García Márquez, dedicarà un programa especial del seu magazín “El repetidor” a Estellés.

Ràdio Maconda

Coincidint amb el centenari del seu naixement, al setembre Ràdio Maconda, una plataforma oberta a totes les biblioteques de Barcelona impulsada per la Biblioteca Gabriel García Márquez, dedicarà un programa especial del seu magazín “El repetidor” a Estellés. El programa es realitzarà durant el mes de setembre, coincidint amb el naixement del poeta i hi participaran diversos organitzadors i col·laboradors de l'Any Estellés, especialistes en l'obra de l'autor i lectors i amants de la seva obra. Una iniciativa organitzada per Biblioteques de Barcelona.

Exposicions

Exposició itinerant sobre Vicent Andrés Estellés

L'exposició es produirà en format de plafons enrotllables per facilitar-ne la itinerància i amb la voluntat de convidar una àmplia franja d'edat a endinsar-se en l'obra d'Estellés. Amb una sèrie d'imatges i documents, l'exposició pretén acostar-se a la vida del poeta i entendre el marcat context social que va haver de viure durant els anys de producció dels seus principals títols.

Comissariat: Àngels Gregori

Producció: Institució de les Lletres

Catalanes, amb la col·laboració del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya

Itinerància disponible a partir del mes d'abril

#PrimaveraMusical

– La música valenciana reviscola

Mostra que revisa les dues últimes dècades de la música valenciana tot palesant un creixement continuat en la publicació de propostes, de tots els gèneres, vehiculades en la nostra llengua. El recorregut es fa des de diferents vessants: la producció de grups, el disseny o la literatura. A la secció dedicada a les intertextualitats literàries (aquelles referències que hi ha en les lletres de cançons a versos de poemes, a escriptors o a les seves obres) s'hi inclouen nombroses referències a Estellés. L'exposició presenta l'opció de complementar-se

Dues exposicions ens aproximaran a la vida i l'obra d'Estellés.

amb altres activitats, com presentacions de discos, projecció de documentals o jornades didàctiques, i té vocació itinerant, de manera que podran demanar-la les entitats culturals, universitats, instituts o festivals que hi tinguin interès.

Comissariat: David Garcia Sirvent

Producció: Universitat d'Alacant

Fires i festivals

Diversos actes i espectacles faran Estellés present en alguns dels esdeveniments literaris de referència de l'àmbit lingüístic:

XXVIII Festival de Poesia de Girona.

Ara Poesia

Taula rodona "Itinerari de poesia eròtica amb tres fites: Francesc Vicent Garcia, Joan Salvat-Papasseit i Vicent Andrés Estellés"

15 de febrer

Aula Magna de la Casa
de Cultura de Girona

Organitza: Casa de Cultura de Girona,
Diputació de Girona

Sota el pretext de celebrar la literatura de tres dels poetes més reeixits de la nostra literatura, els especialistes convidats exploraran la poesia eròtica catalana, des del segle XVII fins al segle XX.

Amb Josep Pedrals, Albert Rossich, Anna Pedra i Irene Mira.

Places del Llibre

A partir del 16 de febrer

País Valencià

Organitza: Fundació FULL

– Fundació pel Llibre i la Lectura

En cadascuna de les localitats del País Valencià on tindran lloc les Places del Llibre del 2024 hi haurà actes i espais dedicats a recordar i reivindicar l'obra del poeta. Les places s'iniciaran al mes de febrer a Alacant i al llarg de l'any tindran lloc en ciutats com Castelló, València, Gandia, Elx o Moncada.

Diversos actes i espectacles faran Estellés present en alguns dels esdeveniments literaris de referència de l'àmbit lingüístic.

Festival de Poesia de València (Vociferio)

Febrer-març

Jardí Botànic de la Universitat de València-Sala Carme Teatre

Organitza: Vociferio

En la seva XIII edició i sota el lema "Fer revés", Estellés tindrà un protagonisme central en la seva programació; s'utilitzarà un poema de l'obra *Exili d'Ovidi* com un dels fils conductors dels actes que es desenvoluparan al llarg dels dies que durarà l'esdeveniment.

Xarxa de Viles del Llibre

A partir de l'1 de març

Catalunya

La Xarxa de Viles del Llibre 2024 se sumará a l'Any Estellés i acollirà en tots els seus festivals actes en memòria i reivindicació de l'obra i la figura del poeta de Burjassot. Les Viles del Llibre començaran el dia 1 de març a l'Escala i passaran, durant l'any, per poblacions i indrets com Arenys de Mar, Mollet del Vallès, Sitges, Calafell o la Rambla de Barcelona.

Festival de Poesia de Lleida

20 de març

Lleida

Organitza: Ajuntament de Lleida, Diputació de Lleida i Institut d'Estudis Ilerdencs

Conversa al voltant d'Estellés amb la participació de Maria Josep Escrivà, Josep Ballester i Àngels Gregori.

Barnasants

Canta Vicent Andrés Estellés

10 d'abril

Luz de Gas, Barcelona

Amb el lema present de 'La paraula viva i amarga', el cantautor valencià Pau Alabajos musica els mots del poeta, recuperant algunes de les cançons més emblemàtiques del seu repertori.

Poefesta

XIX edició del Festival de Poesia d'Oliva

12 d'abril

Organitza: Ajuntament d'Oliva i Ministeri de Cultura

L'esdeveniment, que comptarà amb alguns dels poetes més destacats dels nostres dies, aquest any estarà dedicat al poeta de Burjassot.

59a Fira del Llibre de València

26 d'abril-3 de maig

Jardins del Real (Vivers)

Organitza: Gremi de Llibrers de València i Fundació Fira del Llibre de València

Un dels actes centrals de la programació de la Fira d'aquest any se centrarà a recordar, reivindicar i visitar la figura del poeta.

Barcelona Poesia

19 de maig

Organitza: Ajuntament de Barcelona

Un homenatge lúdic i coral en què diversos poetes recitaran l'obra d'Estellés. L'acte culminarà amb una actuació de la cantant Sandra Monfort.

Litterarum Móra d'Ebre.

Fira d'espectacles literaris

24, 25 i 26 de maig

Móra d'Ebre

Organitza: Ajuntament de Móra d'Ebre, Institut Ramon Muntaner, Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre i Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre

Litterarum, la fira d'espectacles literaris de Móra d'Ebre, inclourà dins la seva programació un espectacle basat en l'obra d'Estellés.

Festival de Poesia de Tarragona Transvers

28 de maig-2 de juny

Organitza: Associació de Professionals i Estudiosos en Llengua i Literatura Catalanes (APELLC)

Estellés tindrà un protagonisme especial en l'edició del festival d'aquest any i en una ciutat important en la seva obra poètica. El dia 31 de maig es representarà l'obra *Coral romput*, un projecte escènic de Marina Alegre i Marc Chornet. I el dissabte dia 1 de juny, The Maybe Tomorrow Band interpretarà *Hotel Estellés (cançons de sexe i de mort)*. La banda sonora d'Enric Garriga Martí, actor i músic de l'espectacle, oferirà un repertori amb cançons fetes a partir de poemes de Vicent Andrés Estellés.

Potries Music Fest

Agost

Potries

Organitza: Ajuntament de Potries

Al llarg del festival hi haurà un espectacle basat en l'obra d'Estellés i amb intervencions musicals a càrrec d'artistes de reconegut prestigi.

ESTIUVERS

Agost

Gandia

Organitza: Ajuntament de Gandia

En l'edició d'enguany el festival incorporarà en la seva programació un acte dedicat al poeta.

La Setmana del Llibre en Català

20-29 de setembre

Passeig Lluís Companys, Barcelona

Organitza: Institució de les Lletres Catalanes

Els Anys literaris sempre són presents dins de la programació de La Setmana. Enguany, la ILC té previst organitzar-hi un acte principal dedicat als quatre autors commemorats (Estellés, Guimerà, Papasseit i Vayreda) i una ruta literària de cadascun d'ells, la de Vicent Andrés Estellés, a València.

Festival Nacional de Poesia a Sant Cugat

Octubre

Sant Cugat del Vallès

Organitza: Ajuntament de Sant Cugat

Estellés serà la figura protagonista de l'acte inaugural de l'edició del FNP d'enguany, al llarg del qual intervindran artistes com Rodrigo Cuevas.

Tocats de Lletra

Octubre

Manresa

Organitza: Ajuntament de Manresa, Manresa Cultura, Tocats de Lletra, Gremi de Llibreters de Catalunya i Òmnium Bages-Moianès

La programació del festival inclourà l'espectacle inaugural el dia 16 d'octubre al voltant de la figura del poeta, així com la tradicional Nit Estellés el dia 23 d'octubre.

El meu clàssic, Festival Clàssics

Octubre-desembre

Barcelona

Organitza: La Casa dels Clàssics, Institució de les Lletres Catalanes i Teatre Nacional de Catalunya

El cicle El meu clàssic acostarà autors essencials de la literatura catalana a través de nous llenguatges. Una de les quatre sessions del cicle del 2024, que girarà al voltant de la natura i el paisatge, serà dedicada a Estellés.

Sant Jordi de Nadal

30 de novembre

Antiga Fàbrica Estrella Damm, Barcelona

Organitza: TR3C i Institució de les Lletres Catalanes

Seguint la línia dels últims anys, dins de la programació de la desena edició del Sant Jordi de Nadal s'hi inclouran espectacles i activitats de les commemoracions d'enguany. L'esdeveniment literari de Nadal oferirà un espectacle dedicat a Estellés.

Poesia als Parcs

Xarxa de Parcs Naturals

Organitza: Diputació de Barcelona

Recital de poesia dedicat a Estellés

Amb l'objectiu de dinamitzar, preservar i divulgar el patrimoni literari i difondre la poesia com a fórmula d'expressió artística lligada a la natura, una de les sessions del cicle oferirà una relectura de l'obra estellesiana.

Festes sopars Estellés

Inspirats en els *Burns supper* escocesos, els sopars Estellés combinen poesia i gastronomia en un ambient festiu i popular per recordar el poeta de Burjassot. Des de l'any 2010, diverses poblacions tant al País Valencià com al Principat, les Illes Balears i la Catalunya Nord celebren, amb connexions en directe incloses, les seves trobades d'homenatge al poeta al llarg del mes de setembre, coincidint amb la data del seu aniversari. Aquest any, la Festa Estellés simultània a Barcelona i a València, amb connexions amb altres poblacions i organitzada per Òmnium Cultural i Acció Cultural del País Valencià, tindrà lloc el dia 26 de setembre, en el marc de la Setmana del Llibre en Català.

En l'any del centenari del naixement del poeta es preveuen una vuitantena de festes. Entre les desenes de poblacions on ja s'han confirmat celebracions hi ha: Albalat dels Sorells, Alboraià, Alcàsser, Alcoi, Alzira, Barcelona, Benafígols, Benicarló, Benimodo, Benissa, Bétera, Bunyol, Burjassot, Brussel·les, Canals, Castelló de la Plana, Catarroja, Cornudella de Montsant, Crevillent, Dénia, El Pinós, Elx, Estivella, Foios, Gandia, La Seu d'Urgell, Lleida, La Vall d'Uixó, Llíria, Manresa, Montcada (l'Horta), Montmeló, Novelda, Oliva, Ontinyent, Paiporta, Palma, Perpinyà, Riola, Rubí, Sagunt, Sant Joan d'Alacant, Sant Cugat del Vallès, Sant Vicent del Raspeig, Tarragona, Tavernes, Terrassa, Torrent i Turballos (Muro).

En l'any del centenari del naixement del poeta es preveuen una vuitantena de festes sopars Estellés.

Aquestes festes contenen un alt component simbòlic, present al llarg de l'obra del poeta. Més enllà de recordar la seva figura i d'evocar els seus versos, es tracta d'esdeveniments d'aproximació popular, de carrer i de reivindicació de les parles de les seves gents en un ambient cívic, festiu i cultural.

Altres iniciatives de l'Any

Lliurament del Premi Maria-Mercè Marçal

1 de març

Torregrossa, Lleida

Organitza: Consell Comarcal Urgell

En el marc de l'acte de lliurament del premi, hi haurà un homenatge a Estellés en el qual participaran poetes i estudiosos de diferents territoris, amb l'acompanyament musical d'Heura Gaya.

Acte coordinat per Carme Vidal Huguet.

Dia Mundial de la Poesia a les Terres de l'Ebre

21 de març

Terres de l'Ebre

Organitza: Serveis Territorials de Cultura a les Terres de l'Ebre

Amb la voluntat de fomentar la lectura de poesia en català, en el marc del Dia Mundial de la Poesia es farà un acte central amb la participació d'alumnes del CPNL i membres d'altres entitats del territori que llegiran, en els seus idiomes, el poema de Vicent Andrés Estellés triat per a l'ocasió. L'acte es clourà amb l'actuació musical del cantautor castellonenc Tomàs de los Santos, que presentarà el seu disc *La Rosa als Llavis*, musicant les paraules de Joan Salvat-Papasseit.

A més, durant la mateixa setmana, es realitzaran quatre tallers participatius de poesia destinats a públic infantil (de 3 a 6 anys) a les quatre biblioteques comarcals de les Terres de l'Ebre, a càrrec de Sílvia Panisello.

Dia Mundial de la Poesia a Girona

21 de març

Auditori Josep Irla de l'Edifici
del Govern de la Generalitat

Organitza: Serveis Territorials de Cultura a Girona i Amics de la Unesco de Girona

Lectura del poema "m'he estimat molt la vida" de Vicent Andrés Estellés en diverses llengües i amb l'acompanyament musical de Toti Soler, que farà intervencions musicals, dues de les quals seran "Muixaranga", del disc *Coral Romput* d'Ovidi Montllor sobre Estellés, i que ell va musicar, i cantarà la cançó "M'aclame a tu", també del poema de l'escriptor valencià.

Dia Mundial de la Poesia al Penedès

21 de març

El Penedès

Organitza: Serveis Territorials
de Cultura al Penedès

Lectura del poema triat per a la celebració de Vicent Andrés Estellés i poemes d'Àngel Guimerà i Víctor Balaguer per part d'entitats de l'àmbit de les lletres del Penedès i membres d'institucions del Penedès.

Dia Mundial de la Poesia a Menorca

21 de març

Biblioteca Pública de Maó

Organitza: Xarxa de Biblioteques de Menorca, Consell Insular de Menorca

En el marc de la commemoració, s'organitzarà un acte per celebrar el Dia Mundial de la Poesia consistent en una conferència de Pere Gomila, poeta i vicepresident de l'AELC per les Illes, sobre la vida i l'obra d'Estellés. L'acte acabarà amb un recital poètic.

“Coral romput”, amb Toti Soler

i Pere Arquillué

26 de març

Teatre Lliure de Gràcia

Estrena de l'obra a càrrec de l'actor i el músic, que pujaran a l'escenari per interpretar una de les peces més emblemàtiques del poeta. Soler torna a l'escenari després de dècades d'una interpretació ja mítica d'aquesta obra al costat d'Ovidi Montllor. I en aquesta ocasió, revisita el “coral” al costat d'un dels grans actors del nostre país.

Actuació musical i presentació del llibre Vicent Andrés Estellés. La veu d'un poble de Pau Alabajos

Girona

6 de maig

Organitza: Serveis Territorials de Cultura a Girona

Acte vinculat a l'exposició *#PrimaveraMusical. La música valenciana reviscola*, de la Universitat d'Alacant, que serà a la biblioteca Carles Rahola de Girona, del 10 d'abril al 31 de maig de 2024.

Sant Jordi a l'Ateneu

23 d'abril

Ateneu Barcelonès

Organitza: Ateneu Barcelonès

Per commemorar la Diada de Sant Jordi, el 23 d'abril, 10 a 12 h, hi haurà una lectura ininterrompuda de poemes d'Estellés, Salvat-Passeit, Vayreda i Guimerà a càrrec de diverses personalitats del món de la cultura i socis de l'entitat. A més, al llarg de l'any l'entitat organitzarà un acte dedicat a la figura del poeta valencià.

Commemoració Any Vicent

Andrés Estellés

19 de maig

Terres de l'Ebre

Organitza: Serveis Territorials de Cultura a les Terres de l'Ebre

Acte dedicat a celebrar la poesia de Vicent Andrés Estellés mitjançant un encontre d'entitats corals de Catalunya i el País Valencià. La trobada, que es produirà el tercer cap de setmana de maig i serà coordinada pel compositor Josep Ollé i Sabaté, consistirà en una jornada de treball i assaigs en comú i culminarà amb un concert-espectacle inspirat per la poesia d'Estellés amb la participació dels cors ebrencs i l'Orfeó de la Societat Coral el Micalet de València d'Estellés, sota la direcció de Miquel Juan, director de l'Orfeó el Micalet.

1924 < 4 x 24 = 100

23 de novembre

Auditori de la Lleialtat Santsenca, Barcelona

Organitza: Grup de l'Escola de Teatre de l'Orfeó de Sants i Orfeó de Sants

Muntatge poètic amb motiu dels Anys Vicent Andrés Estellés, Àngel Guimerà, Joan Salvat-Papasseit i Montserrat Vayreda.

Aquest acte es farà el 23/11/2024 al seu actual de la nostra entitat a les 18h.

Congrés de Cultura Catalana

Cinquanta anys després d'aquell esdeveniment històric, enguany el record del poeta serà present en alguns dels diferents actes del Congrés que tindran lloc arreu del domini lingüístic.

Associacions d'escriptors i fundacions

Des de les diferents entitats d'escriptors, així com la Fundació Mallorca Literària, s'estan preparant diversos actes per commemorar el poeta.

Àmbit internacional

Un dels objectius d'aquesta commemoració és exportar la figura del poeta i propiciar la traducció a d'altres llengües de la seva obra a través de l'aliança amb diverses institucions i organismes.

Per això, l'**Institut Ramon Llull** ha dissenyat una sèrie d'actuacions internacionals que es duran a terme de manera conjunta des de les seves Àrees de Literatura i Pensament i de Llengua i Universitats. Són les següents:

- Assegurar la presència d'Estellés en algunes de les seves **jornades, estades i trobades**:

Estada virtual als territoris de parla catalana

1-5 de juliol

En línia

Estada Lingüística d'Estiu a València

7-20 de juliol

València

Jornades Internacionals de Professorat de Català

16-19 de juliol

Castelló de la Plana

Trobades d'Associacions de Catalanística, com l'Anglo-Catalan Society Annual Conference.

Un dels objectius de la commemoració és exportar la figura del poeta i propiciar la traducció a d'altres llengües de la seva obra

- Organitzar **activitats de divulgació** de l'autor en el marc de les universitats de la **XarxaLlull**, com ara:

Festa Estellés

(Universitat País Basc/EHU)

26 de gener

Facultat de Lletres UPV/EHU

(Vitòria-Gasteiz)

Tot aprofitant que el 2024 se celebra el centenari del naixement del poeta Vicent Andrés Estellés, es va organitzar una lectura de poemes i una xerrada sobre la figura del poeta i la seva importància dins el panorama literari, social i polític a finals del segle xx. També s'hi va donar a conèixer la publicació bilingüe, ja exhaurida, *Estellés euskaraz*, que inclou algunes de les composicions més conegudes del poeta de Burjassot traduïdes a l'èuscar. La conferència sobre el poeta va anar a càrrec de la professora de la Universitat d'Alacant Irene Mira.

**Conferència sobre
Vicent Andrés Estellés**

21 de març

Universitat de Zadar (Croàcia)

- Activitat en línia

A càrrec d'Irene Mira, professora al grau de Filologia Catalana de la Universitat d'Alacant

**Jornada d'estudi al voltant de la
traducció poètica i concert del
cantautor valencià Andreu Valor
dedicat a Estellés**

10-12 d'abril

Universitat Paul Valéry de Montpeller,
edifici de recerca (Site Saint Charles,
Place Albert 1er)

**Concert d'Andreu Valor
dedicat a Estellés**

23 abril

Maison du Conseil des Arts de Montréal
(Canadà)

**Jornada d'estudi sobre la vida i obra
de Vicent Andrés Estellés**

Universitat de Granada

Facultat de Lletres/Traducció i Interpretació

Conferència d'Irene Mira (Universitat d'Alacant) i posterior "Berenar o sopar de cabasset Estellés", cloenda amb poesia recitada o poesia musicada.

- Participar en el **Dia Mundial de la Poesia** amb traduccions de l'obra de l'autor per part d'alumnes de català de les universitats de la Xarxallull.

D'altra banda, el **Centre d'Estudis Catalans de la Universitat Adam Mickiewicz de Poznan** (Polònia) dedicarà aquesta primavera una jornada acadèmica a tres grans autors de la literatura catalana, amb una mirada crítica a les mirades d'altres temps: "Homenots que miren dones: Josep Pla, Manuel de Pedrolo, Vicent Andrés Estellés".

El **Simposi anual de l'Associazione Italiana di Studi Catalani** (AISC), que se celebrarà a la ciutat de Siena a principis de novembre, centrarà una part important del seu contingut en la figura d'Estellés.

El poeta també es farà present en altres ciutats italianes, com **Venècia**, a través de la universitat Ca'Foscari, i **Roma**, on es durà a terme una celebració dedicada al poeta.

Altres universitats de la XarxaLlull se sumaran a la commemoració per mitjà de jornades, conferències, tallers de traducció poètica, concerts, recitals, etc. a propòsit de l'obra d'Estellés.

Al seu torn, es preveu la publicació en edició bilingüe anglès-català de *L'hotel París*, en traducció de Dominic Keown, i s'està treballant en edicions a altres llengües. Està previst de presentar aquesta publicació en el marc del LXIX Congrés Anual de l'Anglo-Catalan Society, que tindrà lloc el mes de novembre a la Universitat de Glasgow. També hi ha la previsió d'impulsar la traducció d'una antologia a l'hongarès, al francès i al castellà.

Finalment, des de l'**Associació d'Editorials del País Valencià (AEPV)**, en el marc del projecte LIT-UP dins el Programa "Europa Creativa" de la Unió Europea i liderat per aquesta associació, es duran a terme al llarg de l'any iniciatives, encontres i lectures poètiques al voltant de la figura d'Estellés en diferents llengües i països amb l'objectiu de potenciar internacionalment l'obra del poeta.

L'Any Estellés al País Valencià

Plataforma Cívica Cent d'Estellés

Amb motiu del centenari del naixement d'Estellés, una quantitat nombrosa d'associacions, entitats i col·lectius s'han aplegat amb el nom Plataforma Cívica Cent d'Estellés per sumar forces, aliances i recursos per fer valdre la figura del poeta valencià. Sota la campanya "Cent d'Estellés. 1924-2024", el passat 17 de gener al pati de les Sitges de Burjassot, poble natal de l'autor, la plataforma cívica va presentar una programació d'activitats commemoratives diversa que durarà tot l'any 2024, amb la voluntat d'homenatjar un dels referents culturals indiscutibles dels valencians. Al mateix temps, amb el lema "Omplim de poesia, memòria i dignitat el país" van animar la ciutadania a adherir-se a la campanya i reivindicar el valor del "fill del forner, que feia versos".

La Institució de les Lletres Catalanes ha traslladat el seu suport a la Plataforma i la voluntat de col·laborar i sumar esforços per divulgar l'obra del fill del forner.

En el calendari que van avançar hi trobem els següents actes i iniciatives:

Inici del centenari

Associació Cultural Ca Bassot, Burjassot

3 de febrer

Lectura de poemes i dinar

Amb motiu del centenari del naixement d'Estellés, una quantitat nombrosa d'associacions, entitats i col·lectius s'han aplegat amb el nom Plataforma Cívica Cent d'Estellés per sumar forces, aliances i recursos per fer valdre la figura del poeta valencià.

Presentació del llibre *Vicent Andrés Estellés. La veu d'un poble* (Sembra Llibres)

6 de febrer

Octubre Centre de Cultura
Contemporània de València

Recital "Paraula viva"

16-18 de febrer

Plaça del llibre d'Alacant

"Arbres de pols" de Pau Alabajos

10 de març

Teatre Principal de València

Versos als balcons

27 de març

Burjassot

**Exposició itinerant
sobre Vicent Andrés Estellés**

A partir de l'abril

La ILC produirà dues còpies de l'exposició itinerant comissariada per Àngels Gregori perquè pugui itinerar també pel País Valencià.

**Sopar i Nit d'albaes "El Burjassot
d'Estellés", amb Josep Aparicio (APA)**

8 juny

**Concert col·lectiu Homenatge
a Vicent Andrés**

7 de setembre

Auditori de Burjassot

**Amb el suport de la Institució de les Lletres
Catalanes**

En el dissabte més proper a la data de naixement d'Estellés es farà el concert col·lectiu més important dedicat al poeta al País Valencià, que, oficialment, serà també el tret de sortida de les festes, sopars i nits Estellés. S'hi convocaran tots els artistes i grups que hagin musicat Estellés. La coordinació artística la portarà el Col·lectiu Ovidi Montllor.

Nit dels Premis Estellés

21 de setembre

Burjassot

"Tot esperant Estellés"

Setembre

Teatre Lliure de Benimaclet

Homenatge Federació Llull a Estellés

16 de novembre

Burjassot

Poemes d'Estellés

Novembre

Plaça del Llibre de València

**Aniversari Bassot
en homenatge a Estellés**

1 de desembre

Associació Cultural Ca Bassot, Burjassot

Organitzacions Col·laboració/coordinació Entitats: ACPV, Escola Valenciana, Ca Bassot, L'Ateneu de Bétera, Ca revolta, SC El Micalet, COM, Pont Cooperativa de Lletres, Federació Llull: Burjassot, Bétera, València/Palma/Barcelona/Brussel·les/Perpinyà/Castelló de la Plana, Sant Vicent del Raspeig, Torrent, Novelda, i Paiporta.

ACPV (14): Alcoi, Bunyol, Llíria, Canals, Muro (Turballos), Benicarló, Riola, Ontinyent, Carcaixent, Benafigs, Estivella, la Vall d'Uixó i Vila-real i Gandia.

Ajuntaments adherits: Alboràia, Albalat, Catarroja, Cocentaina, Montcada i Muro.

Altres iniciatives al País Valencià

Estellés i el món faller

La Falla Tio Pep, plaça de la Reina, Pau i Sant Vicent dedicaran aquest any la seva falla a la figura del poeta. Els artistes Virginia Lorente i Ricardo Alcaide han estat els encarregats de crear l'obra "L'abraç", el monument faller que retrà homenatge a l'obra del poeta. Al mateix temps, el llibret faller comptarà amb una sèrie d'articles i poemes d'Estellés relacionats al món faller. La falla disposarà de codis QR per poder escoltar els versos d'Estellés recitats pel rapsoda Vicent Camps. Abans de la cremà de la falla hi haurà una lectura de poemes en què participaran diversos poetes i gent vinculada al món faller.

Presentació del nou volum de l'*Obra completa revisada*

22 de febrer, 19 h

Octubre Centre de Cultura Contemporània

A càrrec d'Irene Mira i Jordi Oviedo

Concert d'Andreu Valor en homenatge al poeta

30 de març

Muro d'Alcoi

"Bressol literari"

10-14 d'abril

Carcaixent

Organitza: llibreria de la localitat

L'esdeveniment dedicarà un acte a Estellés.

"L'abraç", el monument faller que retrà homenatge a l'obra del poeta.

39a Trobada de Centres en Valencià de la Ribera

21 d'abril

Benimodo

Amb motiu de la celebració del centenari del naixement del poeta

Catàleg d'activitats

Un dels recursos que ofereix la pàgina web de l'Any Estellés és un catàleg amb les iniciatives que han arribat amb motiu de la commemoració. Entre d'altres, s'hi poden trobar espectacles teatrals, concerts, lectures escenificades, recitals poètics i conferències. Aquestes activitats es posen a disposició d'aquelles entitats dels territoris de parla catalana que vulguin contractar-les.

Espectacles

Coral Romput

Amb Pere Arquillué i Toti Soler

"Coral Romput" és un dels textos més representatius de l'obra del poeta burjassotí. Recull, al llarg d'un poema dividit en tres parts, els temes bàsics de l'obra estellesiana i en conforma una mena d'antologia de l'autor amb vida pròpia. El poema està organitzat com si es tractés d'un film: una història in crescendo narrada des de la perspectiva del poeta, que fa una revisió de la seva existència i el fet d'escriure, a través de la pròpia vivència -marcada decisivament per la mort de la filla- que esdevé un retrat de les persones inserides en un temps, esdevenint la poetització de l'existència quotidiana, marcada per somnis, moments colpidors, esperances, records, obsessions i desitjos.

L'Any Estellés oferirà un catàleg d'activitats amb espectacles teatrals, concerts, lectures escenificades, recitals poètics i conferències.

Poseu-me les ulleres

Companyia Teatre Micalet.

Direcció: Pep Tosar

Dramatúrgia: Pep Tosar i Evelyn Arévalo

Poseu-me les ulleres no és un espectacle de teatre convencional. En cap sentit: no és un espectacle modern, ni antic, ni de repertori. És un espectacle biogràfic que fa ús d'un llenguatge basat en la narrativa documental i en la narrativa dramàtica. En aquest cas narra la vida d'Estellés, i l'espectacle es proposa una recerca dels episodis més rellevants de la seva existència i buscar les connexions que existeixen entre la seva vida i la seva obra per tal d'oferir a l'espectador un conjunt de sensacions emocionals, catàrtiques, que el vinculen d'una manera íntima al cosmos del poeta valencià. Així, l'espectador assisteix a la recreació del personatge central de la mà de l'actor Enric Juezas, en companyia d'un músic, Manel Mateu "Motxo", un contertulià, Joan Peris, que comparteixen el que podria ser un vermut d'un diumenge de

primavera en un antic cafè de Burjassot, en el nostre cas, regentat per la cantinera/conter-tuliana, Pilar Almeria. Un espectacle en el que també intervé Isabel Anyó, neta del poeta, i el músic Miquel Gil canta en directe les composicions d'Estellés.

Coral Romput

Un projecte escènic de Marina Alegre Silva i Marc Chornet Artells

Allò íntim és profundament polític i allò local és terriblement universal. Si això és cert, i ho és, el *Coral Romput* seria capaç d'esdevenir un clàssic, i com a clàssic, tindria la capacitat de transcendir la seva pròpia època, la seva pròpia circumstància. Seria capaç de sobreviure als signes dels temps, seria capaç de comunicar en moments i llocs aparentment distants a la València dels anys 50.

Utilitzar l'escenari com a *Eina de Construcció Massiva*, aquest monòleg porta Estellés al territori dramàtic per esdevenir una via de comunicació íntima i emocional amb el públic jove. Deixem que Marina sigui Estellés. Deixem que els versos del *Coral Romput* ressonin en les generacions joves, d'ara i del futur. No es tracta de salvar-ne la memòria, es tracta que sigui més viu que mai.

És sorprenent el fet d'una cirera

Amb Àngels Gregori & Mario Obrero

Els dos poetes transiten pels versos d'Estellés convidant-nos a caminar en un passeig que va de l'Horta a la ciutat de València; per una pàtria com un gra d'arròs inflat, des del balbuçig de

les primeres paraules fins a l'inventari d'uns car-rers i d'uns amors; d'una València cantada sen-se solemnitat, de forma humil. Un catàleg de meravelles —des dels bancs de l'Arbereda fins al cine Metropol, passant per tramvies grocs i solars de pedra—. Un passeig amb poemes escollits des d'una visió personal amb vocació d'apropament universal: de Lorca a Whitman, d'Ovidi Montllor a Patti Smith, de les sitges de Burjassot fins al Chrysler de Nova York, el crit i la veu d'Estellés troba els seus companys de viatge dins d'un diàleg on tot conflueix en una conversa de tu a tu on la paraula poètica esde-vé un espai col·lectiu.

Llibre de meravelles

De Clàudia Serra, a partir de l'obra de Vicent Andrés Estellés

Amb Raquel Garabal i Ismael Sempere

Dos amants que s'estimen en temps de post-guerra, una dona que espera el fill que no torna, el dol, la fam, el descobriment de l'amor i del sexe... Aquesta obra, que es titula expressa-ment *Llibre de meravelles*, està inspirada en les petites històries que trobem en un dels poema-ris més reeixits de Vicent Andrés Estellés. Amb la voluntat de retre homenatge al poeta l'espec-tacle proposa una lectura pròpia del món cru i bell alhora que Estellés reflecteix en el seu *Llibre de meravelles*: el de la guerra, el de la postguer-ra. Veure el bri d'alegria en un món que s'en-fonsa, el bri d'esperança en la complicitat dels veïns, el pa o l'esperança que creix en la fosca: el seu, però el nostre *Llibre de meravelles*.

La poesia feta cançó!

Amb Andreu Valor. Taller musical a partir dels versos d'Estellés

La poesia ajuda a posar paraules al que sentim. De vegades és un gènere que se'ns queda lluny, però elegint els referents adequats, en aquest cas, Vicent Andrés Estellés, i amb l'acompanyament musical aconseguim un tàndem que ajuda a conèixer la poesia des d'una situació més propera. Cançons, recitació, jocs i reflexions al voltant del poeta de Burjassot serà la dinàmica d'una activitat que pretén descobrir l'univers del poeta i la seva obra d'una forma lúdica i atractiva; una proposta versàtil destinada a diferents etapes educatives, des de primària fins a FPA.

La paraula viva i amarga

Pau Alabajos canta Vicent Andrés Estellés

El cantautor ha recuperat algunes de les cançons més emblemàtiques del seu repertori, inspirades en els versos d'Estellés i n'ha sumat algunes noves adaptacions musicals, que formen part del seu nou projecte discogràfic *Una granota viva a la butxaca* (RGB Suports, 2024). Pel que fa a l'espai escènic, ha dissenyat una escenografia teatral intimista, que ens convida a mirar pel forat del pany, a fer una ullada furtiva al despatx de l'escriptor, el refugi domèstic on es van gestar alguns dels versos més lluminosos de la història de la nostra literatura. *La paraula viva i amarga* és un homenatge a la poesia estellesiana, una celebració de la vida i de l'amor, un viatge en el temps que ens transporta fins als dies convulsos de la dictadura franquista i de la transició democràtica. Una oda dedicada

a totes aquelles persones que lluitaren per la llibertat i que «assumiren la veu del seu poble i seran, per a sempre, poble».

Arbres de pols.

Un projecte teatral de Pau Alabajos

Els versos de Vicent Andrés Estellés, el teatre i la música en directe convergeixen en aquest espectacle de ficció escrit per Pau Alabajos, que porta per títol *Arbres de pols* i que està inspirat en un text homònim que el poeta de Burjassot va publicar l'any 1971 en el *Llibre de Meravelles*.

D'Hamburg a Antibes

Vicent Andrés Estellés

Amb Joan Massotkleiner i Toti Soler

Per commemorar el centenari del naixement d'Estellés, Joan Massotkleiner i Toti Soler presenten un viatge poètic i musical a través del diàleg entre el vers excels del poeta per boca de la veu punyent de Massotkleiner i Toti Soler i la seva guitarra, tota de llum i de tendresa, de delicadesa, d'aigua. *Hamburg* és precisament un recull dedicat a Ausiàs March on Estellés sap afirmar-se des de la creació i la recreació com a poeta modern que ja ha pres consciència de l'extraordinària qualitat i originalitat que ateny la seva poesia i que fa d'ell un clàssic per a les noves generacions. *Antibes* és un recull de tres seccions que pretén ésser el reflex textual del tríptic de Picasso *La guerre et la paix* (1959) de la capella romànica Sainte-Anne de Vallauris, que certs poemes de Paul Éluard evocuen. Ambdues obres són, doncs, ficcions poètiques on Estellés desplega múltiples tècniques inter-

textuals que activen una quantitat extraordinària de correspondències entre escriptors i artistes.

Recomane tenebres

Per Quatre Gotes

Nou espectacle de Quatre Gotes centrat en dues creacions poètiques essencials del primer volum de l'*Obra Completa* de Vicent Andrés Estellés, publicada el 1972 amb el títol de *Recomane tenebres: El gran foc dels garbons i Les nits que van fent la nit*. L'espectacle inclou també un fragment de *Versos per a Jackeley* i es tanca amb la lluminosa i partidària de l'alegria *Coral d'una primavera*.

A mamar, tots els versos!

Disc i concerts de presentació d'Andreu Valor

A mamar, tots els versos! aspira a homenatjar Vicent Andrés Estellés i desitja, alhora, motivar amb l'espectacle creat, una conscient estima cap al poble, cap a una manera de ser vinculada, arrelada, al territori. Aquest disc és un recull de poemes d'Estellés de tota la seva obra, tractant d'elegir amb consciència una tria variada en contingut, temàtiques i sensibilitats i portades a un terreny musical actual, renovat, replet d'influències folk/pop/indie nord-europeu. Del disc, l'espectacle. Escenografia, projeccions, detalls, textos, veus i missatges que emanen de l'autor i que reviu la seva essència. Una posta en escena que contextualitza la vida del poeta i l'ubica en la fonamental importància que té en les nostres vides, "valencianament" i universalment. L'espectacle s'ofereix en un ventall variat de formats per adaptar-se a espais, condicions i requeriments.

Ποίησις Estellés

Llavors de música i poesia, per sembrar a l'ànima

Per M. Helena Tolosa, veu, Josep M. Vallès, guitarra, Roger Vallès, percussió

Un Menú Poètic que combina la cançó, la rapsòdia, el gest, el moviment i, la música que sorgeix al ritme del poema. Una tria personal, emotiva, plena de significats, records i detalls de vida per apropar-nos al poeta de Burjassot. Poesia en context és la manera com s'articula la poesia perquè sigui digestiva, a mig camí entre un recital poètic i un concert: un espectacle literari, per redescobrir el sentit de cada mot.

Últimes cançons

Rafa Xambó

Després de cinquanta anys dalt els escenaris, Rafa Xambó ofereix el seu comiat amb un pomell de cançons noves a partir de poetes com Maria-Mercè Marçal, Vicent Andrés Estellés, William Shakespeare-Txema Martínez, Fina Cardona-Bosch, Maria Josep Escrivà, Àngels Gregori i Teresa Pascual.

Estellés en veu nua

Vicent Camps recita Vicent Andrés Estellés

Recital sobre els poemes més significatius de Vicent Andrés Estellés adreçat a públic adult i joves. Seguint un fil biogràfic conductor, Camps recitarà textos d'un programa bastit d'emoció, ironia i compromís de l'autor de Burjassot.

Estellés invicte

Recital de poesia i música

a càrrec de Begonya Pozo i Iago Muñoz

Es tracta d'un passeig per alguns dels poemes emblemàtics d'Estellés; un projecte que va néixer amb la voluntat de realitzar un recorregut per alguns dels poemes que han acompanyat als creadors de l'espectacle, una poeta i un músic fascinats per la potència dels seus versos.

El veïnat

A càrrec de Laberta Delpoblet

El veïnat és un espectacle de narració oral que celebra algunes de les efemèrides literàries (i socials o artístiques del 2024).

Una sessió per celebrar els 100 anys de la ràdio de Catalunya, el centenari de la mort dels escriptors Àngel Guimerà i Joan Salvat-Papasseit, el centenari del naixement de la bibliotecària i filòloga Rosalia Guilleumas, de l'escriptora Montserrat Vayreda, del poeta i periodista Vicent Andrés Estellés i de l'artista Antoni Tàpies.

A casa de la futura bibliotecària, la Rosalia Guilleumas, que tot ho llegeix i tot ho somia, un nou aparell no para de sonar. Els més vells de l'edifici, el Joan i l'Àngel, somriuen en veure-la jugar i ballar amb l'altra mainada de l'escala: la Montserrat, amb el sol a la mà; i l'Antoni i el Vicent, que no paren d'escriure i de pintar! Us podeu imaginar la d'aventures que ens explicaran?

Rutes literàries:

En el marc de l'Any hi haurà una sèrie de rutes literàries previstes al voltant de l'obra del poeta en diferents indrets a disposició d'aquelles persones que estiguin interessades en realitzar-la:

“La València d'Estellés”

A càrrec d'Isabel Anyó i Vicent Anyó,
nets del poeta

La ruta ens transporta a la ciutat en la que va viure el poeta, on en cada parada del recorregut es vincularà amb la seva obra poètica a través d'anècdotes, versos i històries viscudes.

“Burjassot i el fill del forner”

A càrrec d'Isabel Anyó i Vicent Anyó

En aquesta ruta recorrerem la millor manera de conèixer Estellés, a través dels itineraris de la ciutat que l'han vist néixer, vertebrant el poble amb la seva història.

“Estellés i València”

A càrrec de Vicent Camps i David Vidal

Els rapsodes recorren diferents punts de la ciutat relacionats amb l'obra del poeta on contextualitzen i reciten; uns emplaçaments senyalitzats en plaques amb codis QR, on també poden escoltar-se els textos del poeta en la veu de Camps.

“Petjades d'Estellés a Tarragona”

Organitza: Associació de Professionals
i Estudiosos en Llengua i Literatura
Catalanes

També Tarragona va ser una ciutat important en l'obra del poeta, com s'evidencia a *Ciutat a cau d'orella*; d'aquí aquesta ruta signada per Jesús Figueres i organitzada per l'APELLC.

“Revivint Estellés en el seu territori natal”

**Una proposta de Tramoia
Produccions Culturals**

Tramoia proposa una activitat de cap de setmana per aproximar-se a la vida i obra del poeta Vicent Andrés Estellés de forma vivencial i directa. Un programa que transcorrerà entre Burjassot (poble natal) i València ciutat, i amb el poeta com a pretext. Es podran descobrir projectes i iniciatives actuals que segueixen el fil encetat per Vicent Andrés Estellés. El grup comptarà amb la presència i actuacions artístiques d'autors i creadors actuals del País Valencià.

Activitat sota demanda.

Conferències:

Vicent Andrés Estellés, o la passió per la vida i l'escriptura A càrrec d'Enric Bou

Doctor en Filologia Catalana (UAB). Actualment és Professore ordinario (catedràtic) a la Universitat Ca' Foscari Venezia. Els seus interessos de recerca, sempre des d'una perspectiva comparatista, cobreixen una àmplia gamma de temes de la literatura espanyola i catalana i inclouen la poesia (Guerau de Liost, Pedro Salinas, Vicent Andrés Estellés), l'autobiografia, les relacions entre l'art i la literatura, ciutat i literatura, el cinema i les humanitats medioambientals. Les últimes publicacions són: *La Invenció de l'espai. Ciutat i viatge* (U. de València, 2013), *Irradiaciones. Estudios de literatura y cine* (Calambur, 2018), *Jaime Salinas. Cuando editar era una fiesta. Correspondencia íntima* (Tusquets, 2020), *Cartografies de la desaparició. Vestigis de la vida quotidiana en la literatura* (Ed. U. de Barcelona, 2023). Ha estat president de la North American Catalan Society (2007-2010) i de l'Associazione Italiana di Studi Catalani (2015-2018). Ha dirigit la *Catalan Review* (2010-17) i actualment dirigeix *Rassegna Iberistica* (2014-).

Estellés llegit per un mallorquí A càrrec de Sebastià Alzamora

Va néixer a Lluçmajor l'any 1972 i és un dels poetes més importants dels nostres dies. Autor de títols en poesia com *Mula morta*, *El benestar* o *La netedat*, també en el terreny de la narrativa s'ha anat guanyant un espai d'honor

amb obres com *La pell i la princesa*, *Crim de sang*, *Reis del món* o *Ràbia*. Per la seva obra ha rebut guardons com el Premi Josep Pla (2005), el Premi Carles Riba (2008), el Sant Jordi de novel·la (2011) o el Premi Òmnium a la millor novel·la de l'any (2023). Escriu regularment a la premsa i el juliol de 2023 fou nomenat membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans adscrit a la Secció Filològica.

Ràbia i memòria en la poesia de Vicent Andrés Estellés

A càrrec d'Irene Mira-Navarro

És doctora en Filologia Catalana per la Universitat d'Alacant i professora en el Departament de Filologia Catalana d'aquesta universitat. La seva línia de recerca se centra, principalment, en l'estudi de la poesia catalana contemporània i actual. Ha publicat diversos treballs sobre la qüestió, entre els quals destaca *La poètica dels espais en Vicent Andrés Estellés* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2021) i alguns articles científics sobre l'obra del poeta de Burjassot. És curadora dels darrers volums de l'*Obra Completa Revisada* de Vicent Andrés Estellés.

El fill del forner que feia versos. Viatge a l'univers poètic de V. Andrés Estellés

A càrrec de Josep Ballester

Escriptor i catedràtic del Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura a la Universitat de València. Les seves investigacions se centren en aspectes de l'educació lectora, lite-

rària i intercultural. Ha publicat, entre altres els llibres de poesia: *Oasi* (1989), *Tatuatge* (1989), *L'holandés errant* (1994), *La mar* (1997), *A la intempèrie* (2017) o *Llibre dels somnis* (2022). D'assajos i estudis literaris destaquen *Joan Fuster: una aventura lírica* (1990), *Temps de quarantena. Cultura i societat a la postguerra* (1992 i 2006), *La poesia catalana de postguerra al País Valencià* (1995), *L'educació literària* (1999 i 2007), *L'encantador de serps* (2009), *Les ulleres de Bartleby* (2011) o *Fuster instantani* (2022). Se li han atorgat, entre altres, premis com l'Ausiàs March, el Ciutat de Palma, el Vicent Andrés Estellés dels premis Octubre, el Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians, el Ciutat d'Alzira de novel·la, el Josep Vallverdú d'assaig i el Maria Mercè Marçal de poesia. Així mateix, ha traduït obres de Giacomo Casanova, Cesare Pavese, Dario Fo, Giorgio Bassani, Patrizia Cavalli, Salvatore Quasimodo o Pier Paolo Pasolini, entre d'altres.

Una visió anglòfona del dialectisme de Vicent Andrés Estellés (Shakespeare, Eliot, Larkin)

A càrrec de Dominic Keown

Doctorat en Estudis Hispànics el 1982, la carrera acadèmica de Dominic Keown ha seguit una marcada orientació a la catalanística en la immensa majoria dels seus articles i estudis monogràfics dedicats a la literatura, el cinema i la política d'aquell país amb un especial interès per la veu valenciana. La seva trajectòria s'ha caracteritzat, així mateix, per una decidida vocació per la promoció del fet català, en tota la seva complexitat, al Regne

Unit i Irlanda. Ha traduït a l'anglès Salvat-Passeit (*Selected Poems*); Ausiàs March (*Selected Poems*, 4 vols.); Joan Fuster (*Dictionary for the Idle*); Vicent Andrés Estellés (*After the Classics: Selected Verse*; [*L'Hotel París* està en premsa]), els tres últims en format acadèmic amb estudis introductoris. Des del 2005 és assessor del premi de traducció de l'Institut Ramon Llull. El 2015 el van elegir Joan Coromines Visiting Chair in Catalan, University of Chicago. I el 2023 va guanyar el 32è Premi Internacional Ramon Llull de Catalanística i a la Diversitat Cultural.

Ser o no ser: els nòmades de L'hotel París, de Vicent Andrés Estellés **A càrrec de Maria Àngels Francés**

M. Àngels Francés Díez és doctora en Filologia Catalana i llicenciada en Filologia Anglesa. Actualment treballa com a professora titular al Departament de Filologia Catalana de la Universitat d'Alacant, on imparteix docència en matèria de Literatura Catalana Contemporània, Literatura Infantil i Juvenil i Didàctica de la Literatura, entre d'altres. És membre de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana. Pel que fa a les seves línies de recerca, ha format part de diversos projectes d'investigació en literatura autobiogràfica i ha participat en diversos llibres d'aquesta temàtica. A més, la seva investigació en literatura des d'una perspectiva de gènere ha donat com a resultat una tesi doctoral i nombroses publicacions, entre els quals cal destacar els dos monogràfics *Feminisme i literatura: L'hora violeta*, de Montserrat

Roig (Arola, 2010) i *Montserrat Roig: feminisme, testimoni i memòria* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2012), aquest darrer guardonat amb el Premi d'Estudis Lingüístics i Literaris dins dels XII Premis de la Crítica de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana (2014). En els darrers anys també ha investigat en diversos projectes sobre la prescripció lectora i la construcció dels canons literaris alternatius i populars a través, sobretot, de les xarxes socials.

Crisi i etapes en la poesia d'Estellés

A càrrec de Jaume Pérez Montaner

Jaume Pérez Montaner és poeta i assagista. Va néixer a l'Alfàs del Pi l'any 1938. Llicenciat en Filosofia i Lletres per la Universitat de València, ha estat professor en algunes universitats dels Estats Units d'Amèrica i a la mateixa Universitat de València. Va presidir l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana entre 1999 i 2007. Va iniciar la seva trajectòria poètica fa quasi mig segle i, d'ençà, s'ha situat en un lloc privilegiat en la nostra literatura a través de títols com *Màscares*, *Fronteres*, *L'oblit* i *Solatge* (2009). L'any 2014 publicà *Geografies de l'oblit*, una antologia personal. Va aplegar la seva obra poètica sota el títol *Defensa d'una forma: poesia completa 1976-2018*. Al llarg de la seva vida ha publicat nombrosos estudis sobre l'obra de Vicent Andrés Estellés. Ha rebut nombrosos premis i distincions i, l'any 2019, la Plaça del Llibre de València li atorgà el Premi d'Honor a la Trajectòria Literària.

Com la primera dent d'un infant: editar la poesia de Vicent Andrés Estellés

A càrrec de Jordi Oviedo

Doctor en Filologia catalana; és membre del Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura de la Universitat de València.

Entre el 2008 i el 2009, es va encarregar de l'ordenació, el catàleg i la digitalització de l'Arxiu personal de l'escriptor valencià Vicent Andrés Estellés, com a part del procés de reedició de l'obra completa del poeta. A partir d'aquest projecte, ha editat els volums IV-IX i XI (2017-2023) de l'obra poètica revisada d'Estellés i és el director literari actual de la col·lecció, per a Edicions Tres i Quatre. Ha publicat el llibre *Primera lliçó sobre Vicent Andrés Estellés* i articles i capítols com ara «La ciutat de València en la poètica de Vicent Andrés Estellés», «Ruta literària de Vicent Andrés Estellés: 'Un amor, uns carrers'» o sobre el vincle del poeta amb la literatura de Màrius Torres, entre d'altres publicacions.

Vicent Andrés Estellés i la literatura en l'ensenyament de llengües

A càrrec d'Aina Monferrer

És investigadora, docent, divulgadora i músic. Va obtenir el Premi Extraordinari de tesi doctoral de l'UJI l'any 2015 amb un estudi titulat *Estudi lingüístic, literari i textual de la poesia de Vicent Andrés Estellés en un marc d'interessos traductològics i didàctics*. És també autora del llibre *Vicent Andrés Estellés i la literatura a l'aula* (Alfons el Magnànim 2019) i d'una vintena d'articles de recerca sobre el poeta de Burjassot.

Ha fet classe i estades de recerca en universitats internacionals com la Universidade de São Paulo o la University of Cambridge. L'any 2016 va aprovar l'oposició d'EOI i fins a 2021 va compaginar l'EOI de Castelló amb la docència i la recerca a l'UJI. Ara és professora i investigadora en llengua, literatura i les seues didàctiques a la UV. També és llicenciada en Comunicació Audiovisual i en Filosofia, músic en el col·lectiu Palmer (palmerisme) i una divulgadora de la llengua amb presència en xarxes que ara presenta un pòdcast i vídeos per aprendre català en À Punt.

Publicacions

Novetats editorials

Una tendresa oculta (Poemes escollits).

Introducció i selecció de Jaume Pérez Montaner. Epíleg d'Irene Mira i Jordi Oviedo.

València: Editorial Tres i Quatre, 2024.

Oli calent del gresol de la vida. (Edició que inclou ens tres primers llibres del poeta: *Ciutat a cau d'orella*, *La nit i Donzell Amarg*). A cura de Josep Ballester.

Barcelona: Edicions Saldonar, 2024.

Vicent Andrés Estellés.

La veu d'un poble, de Pau Alabajos.

València: Sembra Llibres, 2024.

El sud de Vicent Andrés Estellés. Un recorregut poètic per l'Alacantí, el Vinalopó i el Baix Segura.

Selecció i pròleg d'Irene Mira.

Alacant: Llibres de la Frontera, 2024.

Un ram convuls de síl·labes de vidre. Homenatge a Vicent Andrés Estellés.

Diversos autors. Edició a cura de Josep Lozano i Salvador Vendrell.

Catarroja: Perifèric Edicions, 2024.

La clau que obri tots els panys.

Pròleg de Josep Murgades. Amb il·lustracions de Clara-Iris.

Tarragona: Editorial Peu de Mosca, 2024.

Obra completa X (Nova edició revisada).

A càrrec d'Irene Mira.

València: Editorial Tres i Quatre, 2024.

Obra completa XI (Nova edició revisada).

A càrrec de Jordi Oviedo.

València: Editorial Tres i Quatre, 2024.

Primera lliçó de Vicent Andrés Estellés,

de Ferran Carbó i Jordi Oviedo.

Càtedra Màrius Torres, PAM, 2024.

Selecció d'articles de Vicent Andrés Estellés publicats a la premsa.

A cura de Joan Carles Martí (en preparació).

Revistes

Ítaca. Revista de Filologia. Dossier monogràfic "Centenaris compartits: Joan Salvat-Papasseit i Vicent Andrés Estellés". Coordinat per Aina Monferrer.

L'Aiguadolç. Una revista de literatura.
Dossier monogràfic: “Joan Salvat-Papasseit i Vicent Andrés Estellés: dos poetes del poble. Coordinat per Irene Mira-Navarro.

Revista Valenciana de Filologia. Dossier especial dedicat a Vicent Andrés Estellés. Coordinat per Jordi Oviedo.

Nucli Antic. Revista de l'Associació de Veïns Nucli Antic i l'Almara de Burjassot.
Dossier especial 100 anys d'Estellés.

Traduccions

Traducció a l'anglès de ***L'hotel París***, a càrrec de Dominic Keown. Alacant: IVITRA, 2024.

Al llarg de l'Any també hi ha la previsió d'impulsar la traducció d'una antologia a l'hongarès, al francès i al castellà.

Postal

La ILC va incorporar al seu catàleg de #Postals-Literàries aquesta de Vicent Andrés Estellés. El vers escollit forma part del poema “Un amor, uns carrers”, pertanyent al *Llibre de meravelles*. I és, d'alguna manera, una de les afirmacions més fermes que transiten al llarg d'aquesta obra que és, al capdavant, una cartografia d'emocions en unes coordenades concretes: la València de postguerra. Com una mena de

crònica afectiva, el poeta canta la ciutat de València sense solemnitat, de forma humil, els esdeveniments que transcorren en uns temps grisos i els rumbos dels fets històrics en els que, malgrat tot, res no atura l'amor, que sempre és present. I la ciutat, com una novel·la oberta, la seva nomenclatura, en constant reescriptura, sempre n'és còmplice de l'amor, des dels bancs de l'Albereda fins al cine Metropol.

“La mort de Manolete en els fulls del diari / mentre a Benimaclet jo t'estava esperant”, o “Les execucions en un pati de Nuremberg / mentre et veia passar pel carrer de les Barques”; així van desenvolupant-se els episodis de la història, on l'amor es presenta com l'única salvació possible, sense aturador.

**Els amors
fan l'amor,
les històries
la història**

Vicent Andrés Estellés

Web institucional

Amb motiu de l'Any Vicent Andrés Estellés s'ha creat la pàgina web www.anyestelles.cat, que recopilarà tota la informació relacionada amb la commemoració. Al costat d'un text de presentació escrit per la comissària de l'Any, s'hi podrà trobar una biografia de l'autor amb imatges d'arxiu; l'agenda d'actes previstos; un seguit de recursos com ara informació disponible en línia sobre l'autor, un catàleg d'activitats programables, exposicions dedicades

a Estellés, bibliografia de l'autor, les novetats editorials previstes i el logotip de l'Any; un recull de premsa que aplegarà tots els articles sobre Estellés en el marc de la commemoració, i un darrer apartat dedicat a l'organització de l'Any amb la informació del comissariat i de l'organització i les entitats col·laboradores que faran possible la commemoració, així com l'adreça de correu electrònic i les xarxes socials de l'Any.

Any Estellés

Inicial | Biografia | Agenda | Recursos | Comunicació | Organització

100 anys del naixement de Vicent Andrés Estellés

Per poetes han tingut una incidència social i cívica com Vicent Andrés Estellés amb els seus versos. Cronista dels temps més foscos de la llarga postguerra i el franquisme, i posteriorment, dels moments més difícils de persecucions lingüístiques i culturals al País Valencià, amb la seva obra va construir una veu inconfusible i va modular amb un estil únic que, durant dècades, s'ha anat identificant com la veu col·lectiva d'un poble. Joan Fuster va definir-lo com un "poeta de marçats"; i de l'esperança d'aquesta mirada sobre un lloc i una època concreta, Estellés no va deixar de reivindicar mai, però demunt de tot, el dret a l'alegria.

Amb el seu activisme testimonial, va cartografiar èpicament la toponímia d'un país com si d'un amant es tractés, amb les seues fermespes i les seues feliçes. I, també, amb les seues constatacions. La seua escriptura condremsa, amplificadora de la dignitat cívica, ha educat generacions de lectors que han trobat, en l'òbit dels seus poemes, un estil únic, inconfusible, d'aproximació popular i de tanta universalitat.

Commemorar oficialment l'Any Estellés amb motiu del centenari del seu naixement significa, fins i tot, saber mirar més enllà del propi fet literari que, d'altra banda, no necessita cap justificació. És clar, en primer lloc cal buscar d'una forma definitiva al poeta valencià dins el cànon de la nostra llengua, i per això encara és necessari reivindicar-lo, reivindicar-ne i celebrant-ne tota amb tot un seguit d'actes i esdeveniments que venguen de lectures, converses, exposicions, rutes i congressos fins a esdeveniments que tindrán lloc al llarg de l'any arreu del país, sense oblidar les reaccions previstes de la seua obra, les traduccions o les novetats bibliogràfiques que sortiran en ocasió d'aquesta efemèride.

Així bé, l'Any Estellés també pretén posar sobre la taula, ara més que mai, la qüestió d'una llengua i una cultura compartida en la totalitat del nostre territori: amb aquesta idea central, prendran forma les activitats que el Departament de Cultura a través de les Lletres Catalanes, arribi organitzant amb la voluntat d'acollir, involucrar i col·laborar amb tot aquells organismes, iniciatives, entitats que treballen per mantenir viva la veu del poeta de Burjassot, especialment amb la Plataforma Cívica Cant d'Estellés, que en moments difícils al País Valencià han unit forces per lluitar contra el silenci i celebrar l'autor: aliances i complicitats més necessàries que mai i una concepció de territori i de poble que és, també, l'essència dels versos d'Estellés.

Imatge institucional

La imatge institucional de l'Any (portada del dossier) és una fotografia de Vicent Andrés Estellés realitzada per Rafa Gil, cedida per Levante-EMV.

Es pot descarregar des de la pàgina web de l'Any Vicent Andrés Estellés.

Organització

Organitza

Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya
Institució de les Lletres Catalanes

Institucions i entitats col·laboradores

Abacus	Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre
Ajuntament de Barcelona	Col·lectiu Pere Quart
Ajuntament de Gandia	Consorci de Biblioteques de Barcelona
Ajuntament de Lleida	Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre
Ajuntament de Manresa	Consell Comarcal del Pla d'Urgell
Ajuntament de Móra d'Ebre	Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya
Ajuntament d'Oliva	Diputació de Barcelona
Ajuntament de Potries	Diputació de Lleida
Ajuntament de Sant Cugat	Diputació de València
Ajuntament de Tarragona	Edicions Proa
Anglo-Catalan Society	Edicions Saldonar
Associació d'Editorials del País Valencià	Editorial Peu de Mosca
Associació d'Editors en Llengua Catalana	Editorial Tres i Quatre
Associació d'Escriptors en Llengua Catalana	Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya
Associació de Professionals i Estudiosos en Llengua i Literatura Catalanes	Festival de Poesia Vociferio
Associazione Italiana di Studi Catalani	Fundació Fira del Llibre de València
Ateneu Barcelonès	Fundació FULL – Fundació pel Llibre i la Lectura
Barnasants	Fundació Mallorca Literària
Casa de Cultura, Diputació de Girona	Gremi de Llibreters de Catalunya
Càtedra Josep Anton Baixeras de Patrimoni Literari Català	Gremi de Llibrers de València
Centre de Cultura Contemporània	Institut de Cultura de Barcelona

Institut d'Estudis Catalans
Institut d'Estudis Ilerdencs
Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana
Institut Ramon Llull
Institut Ramon Muntaner
La Casa dels Clàssics
Llibres de la Frontera
Manresa Cultura
Octubre Centre de Cultura Contemporània
Òmnium Bages-Moianès
Orfeó Universitari de València
Perifèric Edicions
Plataforma Cívica Cent d'Estellés
Publicacions de l'Abadia de Montserrat
Revista *Ítaca*
Revista *L'Aiguadolç*
Revista *Nucli*
Revista *Valenciana de Filologia*
Sembra Llibres
Serveis Territorials de Cultura
a les Terres de l'Ebre

Servei de Biblioteques
de la Generalitat de Catalunya
Teatre Lliure de Gràcia
Teatre Nacional de Catalunya
Tocats de Lletra
TR3C
Universitat Autònoma de Barcelona
Universitat d'Alacant
Universitat de Barcelona
Universitat de les Illes Balears
Universitat de Lleida
Universitat Jaume I de Castelló
Universitat Rovira i Virgili
Universitat de València
Universitat de Vic
Xarxa de Biblioteques de Menorca, Consell
Insular de Menorca
Xarxa de Viles del Llibre

Agraïments

Família de Vicent Andrés Estellés

Comunicació i premsa

Web

Commemoració:

www.anyestelles.cat

ILC: <https://cultura.gencat.cat/ca/ilc>

Xarxes socials

Commemoració:

X: @AnyEstelles

ILC:

Facebook: <https://www.facebook.com/Lletres/>

X: @Lletres

Instagram: @lletrescatalanes

Correu electrònic

Commemoració:

anyestelles.cultura@gencat.cat

ILC:

ilc.cultura@gencat.cat

Premsa

Departament de Cultura:

Telèfon: 933 162 732

Correu electrònic:

premsa.cultura@gencat.cat

ILC:

Telèfon: 933 162 745

Correu electrònic:

comunicacioilc.cultura@gencat.cat

Annexos

Recursos en línia

Endrets

Traces

ProFundEstellés

Espais Escrits:

visat

lletrA

**Associació d'Escriptors
en Llengua Catalana**

Mirada d'un poeta. La València de Vicent Andrés Estellés. Disseny de la ruta, selecció de poemes i text d'Isabel Anyó Andrés. Fotografies de Mateo Gamon. Acadèmia Valenciana de la Llengua, 2012

“Vicent Andrés Estellés. Cronista de records i d'esperances”. Material didàctic (ESO/Batxillerat) a càrrec de Tomàs Llopis, Antoni Espí i Isidre Crespo. Acadèmia Valenciana de la Llengua.

Material didàctic. Còmic “Vicent Andrés Estellés. La clau que obri tots els panys”.

Guió i dibuixos: Jesús Huguet. Acadèmia Valenciana de la Llengua.

Mestre a casa. Material didàctic

Ruta Estellés a València

Bibliografia essencial

Obra de l'autor

Poesia

Ciutat a cau d'orella. València: Editorial Torre, 1953

La nit. València: Editorial Torre, 1956

Donzell amarg. Barcelona: Proa, 1958

L'amant de tota la vida. València: Torre, 1965

Lletres de canvi. Palma: 1970

Llibre de meravelles. València: L'Estel, 1971

L'ofici de demà. Palma: Moll, 1971

La clau que obri tots els panys. València: Diputació Provincial, 1971

L'inventari clement. Gandia: Ajuntament de Gandia, 1971

L'Hotel París. Barcelona: Edicions 62, 1973

Hamburg. Barcelona: Edicions 62, 1974

El gran foc dels garbons. València: Editorial Tres i Quatre, 1975

Manual de conformitats. València: Editorial Tres i Quatre, 1975

Antibes. Barcelona: Edicions 62, 1976

El procés. Barcelona: Proa, 1978

Festes llunyanes. Barcelona: El Bardiol, 1978

Balanç de mar. València: Editorial Tres i Quatre, 1978

Lletra al pintor Josep Renau. València: Editorial Tres i Quatre, 1978

El corb. Barcelona: Antoni Bosch editor, 1978

Ofici permanent a la memoria de Joan B. Peset que fou afusellat a Paterna el 24 de maig de 1941. València: Editorial Tres i Quatre, 1979

Document de Morella. Tarragona: Foc Nou, 1979

Xàtiva. Xàtiva: Amics de la Costera, 1980

Llibre de Dénia. Pedreguer: La Marina Alta, 1981

Poemes preliminars. Manacor: Ajuntament, 1983

Cants a València. Andorra la Vella: Serra Airosa, 1984

Cançonet de Ripoll. Barcelona: Empúries, 1985

Ram diürn. Barcelona: Proa, 1986

El forn del sol. València: Gregal Llibres, 1986

Primera soledad. València: IVEI, 1988

Odes temporals. La casa de la música vora el mar. Barcelona: Edicions 62, 1988
Puig Antich. Barcelona: Empúries, 1989

Mare de terra. Barcelona: Edicions 62, 1992

Llibre d'Alzira. Alzira: Edicions Bromera, 1996

Mural del País Valencià. València: Editorial Tres i Quatre (3 vol.), 1996

L'inventari clement de Gandia. La Pobla Llarga: Edicions 96, 2012

Obra completa (nova edició revisada):

Obra completa (Vol. I). Edició de Ferran Carbó. València: Editorial Tres i Quatre, 2014

Obra completa (Vol. II). Edició de Ferran Carbó. València: Editorial Tres i Quatre, 2015

Obra completa (Vol. III). Edició de Vicent Salvador. València: Editorial Tres i Quatre, 2016

Obra completa (Vol. IV). Edició de Jordi Oviedo. València: Editorial Tres i Quatre, 2017

Obra completa (Vol. V). Edició de Jordi Oviedo. València: Editorial Tres i Quatre, 2018

Obra completa (Vol. VI). València: Edició de Jordi Oviedo i Vicent Salvador. València: Editorial Tres i Quatre, 2019

Obra completa (Vol. VII). València: Edició de Jordi Oviedo i Irene Mira. València: Editorial Tres i Quatre, 2021

Obra completa (Vol. VIII). València. Edició de Jordi Oviedo i Irene Mira. València: Editorial Tres i Quatre, 2021

Obra completa (Vol. IX). València. Edició de Jordi Oviedo i Irene Mira. València: Editorial Tres i Quatre, 2022

Obra completa (Vol. X). València: Edició d'Irene Mira. València: Editorial Tres i Quatre, 2023

Obra completa (Vol. XI). València: Edició de Jordi Oviedo. València: Editorial Tres i Quatre, 2024

Prosa

Boix, Heras, Armengol. Palma de Mallorca: Pelaires, 1972

Tractat de les maduixes. Barcelona: Empúries, 1985

Quadern de Bonaire. Barcelona: Empúries, 1985

El forn del sol. València: Gregal, 1986

La parra boja. Barcelona: Empúries, 1987

El coixinet. Barcelona: Laia, 1988

Aventura d'un dia de mercat. (Contes). València: Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, 1987

Periodisme

Obra periodística. Paiporta: Denes, 2003

Teatre

Oratori del nostre temps. València: Editorial Tres i Quatre, 1978

Dos drames i una farsa. València: Denes, 2002.

Selecció d'estudis sobre l'autor

Ballester, J. *La poesia catalana de postguerra al País Valencià*. València: Tres i Quatre, 1995

Ballester, J.; Pérez Montaner, Jaume. *Vicent Andrés Estellés (1924-1993). 10 anys després. Breu antologia i bibliografia*. Barcelona: Institució de les Lletres Catalanes, 2003.

Carbó, Ferran. *Com un vers mai no escrit. La poesia de Vicent Andrés Estellés en els anys cinquanta*. Barcelona/Alacant: Publicacions de l'Abadia de Montserrat/ Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, 2009

Carbó, Ferran. *Els versos dels calaixos. Sobre Llibre de meravelles de Vicent Andrés Estellés*. València: PUV, 2018

Keown, Dominic. *Polifonia de la subversió. La veu col·lectiva de Vicent Andrés Estellés*. València: Tàndem, 2000.

Mira, Irene. *La poètica dels espais en Vicent Andrés Estellés*. València: Universitat de València, 2021.

Pérez Montaner, Jaume; Salvador, Vicent. *Una aproximació a Vicent Andrés Estellés*. València: Editorial Tres i Quatre, 1981.

Pérez Montaner, Jaume. *El Mural com a fons. La poesia de Vicent Andrés Estellés*. Catarroja: Perifèric Edicions, 2009.

Salvador, V., Pérez Saldanya (ed). *L'obra literària de Vicent Andrés Estellés. Gèneres, tradicions, poètiques i estils*. València: AVL, 2013

Selecció d'articles sobre l'autor

Alpera, Lluís (2003). "El funambulisme líric en Vicent Andrés Estellés", *L'Aiguadolç. Revista de literatura*, 28-29, pp. 11-22.

Aparicio, Mariola (2000). "Les petges de la poesia popular en l'obra de Vicent Andrés Estellés", *Actes de l'Onzè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes*, III. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, pp. 325-344.

Balaguer, Enric (2000). "Engagement i realisme en la poesia de Vicent Andrés Estellés (a propòsit de *Llibre d'exilis*)", dins Ferran carbó, Dolors Jiménez, Elena Real i Ramon X.

Rosselló (eds.), *Les literatures catalana i francesa: postguerra i 'engagement'*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, pp. 39-74.

Ballart, Pere (1996). "Poesia i modernitat: una lectura de Coral romput". *Els Marges*, 56, pp.39-74.

Ballester, Josep (1991). "La nit: algunes constants de VAE", *Caplletra*, 10, pp. 29-40.

Bou, Enric (2011). "Vicent Andrés Estellés o l'atenció a l'infraordinari". *Reduccions*, 98-99, pp.128-148.

Carbó, Ferran (2004). "Els exilis de Vicent Andrés Estellés", *Caplletra*, 36, pp. 93-116.

Casanova, Emili (ed.)(2003). Dossier "Homenatge a Vicent Andrés Estellés". *L'Aiguadolç, Revista de literatura*, 28-29.

García Grau, Manel (2004). "Vicent Andrés Estellés i l'amor com a erografia", dins Ferran Carbó, Enric Balaguer i Lluís Messeguer (ed). *Vicent Andrés Estellés*. Alacant, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.

Keown, Dominic (2011). "Erudició, visceralitat i experiència comuna; Les *Horacianes* i *L'exili d'Ovidi*, de Vicent Andrés Estellés". *Reduccions*, 98-99, pp. 239-263.

Mira, Irene (2018). "Entre la llunyania i la intimitat: l'enunciació de l'espai urbà en Vicent Andrés Estellés", *Caplletra*, 65, pp. 131-149.

Monferrer, Aina (2013). "Les geografies literàries i el *Mural del País Valencià* d'Estellés: dues propostes d'explotació didàctica", *Articles de didàctica de la llengua i la literatura catalana*, 61, pp. 88-99

Oleza, Joan (1982). "L'obra poètica de Vicent Andrés Estellés", *Lletres de canvi*, 7, pp. 29-44.

Oviedo, Jordi (2018). "La ciutat de València en la poètica de Vicent Andrés Estellés", *Debats. Revista de cultura, poder i societat*, 2, Volum 132, pp. 12-30.

Parcerisas, Francesc (1975). "Funcions i figures de V. Andrés Estellés", *Els Marges: Revista de literatura*, 5, pp. 118-130.

Parcerisas, Francesc (2004). "La quotidianitat en la poesia de Vicent Andrés Estellés", dins F. Carbó et al. (eds.), *Vicent Andrés Estellés*. Alacant: IIFV, pp. 49-64.

Pérez Montaner, Jaume (2004). "Del *Llibre de meravelles* al *Mural del País Valencià*", dins Ferran Carbó, Enric Balaguer i Lluís Messeguer (eds.). *Vicent Andrés Estellés*, Alacant: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, pp.161-180.

Roda, Lluís. (ed) (2011). "Monogràfic Vicent Andrés Estellés". *Reduccions. Revista de poesia*, 98-99. Vic: Eumo.

Salvador, Vicent (1988). "Toponímia i semiòtica poètica: unes reflexions sobre l'escriptura estellesiana", dins *La frontera literària*. Barcelona: PPU, pp. 103-114.

Salvador, Vicent (2000). "Eros i retòrica d'Estellés", dins *Poesia, ciutat oberta. Incursions en el discurs poètic contemporani*. València: Tàndem, pp.65-76.

Salvador, V.; Piquer, A; Pérez Grau, D. (ed). *Opera estellesiana. Per a una edició crítica de Vicent Andrés Estellés*. Alacant: IIFV, 2010.

Traduccions a altres llengües

Al castellà:

Veinte poemas. Traducció d'Eduardo Marco. Madrid: Dulcinea, 1977

Antología. Selecció de Vicent Andrés Estellés, Jaume Pérez Montaner i Vicent Salvador. Traducció de Vicent Andrés Estellés. Madrid: Visor, 1983

Versos para acompañar una esperanza. Edició de l'autor. Traducció de Vicent Andrés Estellés. Madrid: Ediciones Vanguardia Obrera, 1986

Cancionero del duque de Calabria. Selecció i traducció de Ramon Dachs. Barcelona: DeBolsillo, 2000

Primer libro de las églogas. Traducció d'Antonio Moreno. Paiporta: Editorial Denes, 2002

Ciudad susurrada al oído. Traducción de Marc Granell. Paiporta: Editorial Denes, 2003.

A l'euskera:

Estellés Euskaraz. Traducció de Gerardo Markuleta. Edició bilingüe català/basc. Godella: Editorial Bostezo, 2014 (Edició amb la col·laboració de l'Ajuntament de Burjassot, Godella i la Fundació VAE)

Al francès:

Livre des merveilles. Traducció d'Amador Calvo. Beuvry: Maison de la Poésie. Nord/ Pas-de-Calais, 2004.

A l'anglès:

Nights that make the night: selected poems of Vicent Andrés Estellés. Traducció de David H. Rosenthal. Nova York: Persea Books, 1992

After the Classics. A translation into English of the selected verse of Vicent Andrés Estellés. Traducció i notes de Dominique Keown i Tom Owen. Ed. John Benjamins Publishing Company. Col. IVITRA Research in Linguistics and Literature, 2013

Publicació de poemes de vae en diverses antologies i revistes en altres llengües:

Italià:

Poeti Catalani del XX Secolo. Traducció de Pietro Civitareale. Martinsicuro: Di Felice Edizioni, 2016.

Poesia catalana di protesta. Traducció de Giuseppe Tafani Bari: Laterza, 1968.

La gioia della strada. Poesia scelte. Alessandria: Edizioni dell'Orso, 2015.

Alemanys:

Katalanische Lyrik. Traducció de Johannes Hösle i Antoni Pous. Mainz: Hase & Koehler, 1970.

Gedichte: Katalanisch und deutsch. Traducció de Hans-Ingo Radatz. Frankfurt: Domus Editoria Europaea, 1993.

Anglès:

Illicit Homage to Lluís Milà, Enigma, Untitled. Traducció de David H. Rosenthal. *Green House, I*; Winter, 1977: 61-67.

Lady of Lastnight. Trad. W. Stafford i Jaume Pérez Montaner. *Paris Review*, 1977.

I'd like to write, even now, a nice poem. Trad. W. Stafford i Jaume Pérez Montaner. *Grilled flowers*, Vol. 2, 1, 1977.

Modern Catalan Poetry: An Anthology. New Rivers Press (Nova York), 1979: 123-141. (Trad. David H. Rosenthal)

Poemes. International Poetry Review. Traducció de David H. Rosenthal i Tommie Davidson. Greensboro, N.C. (EUA). Vol.VIII, No. 1, 1982.

Four postwar catalan poets. Traducció de David H. Rosenthal. Merrick (Nova York): Cross-Cultural Communications, 1987.

Poemes. International Journal of Catalan Culture. Traducció de Nathaniel Smith. Barcelona: Quaderns Crema. Vol. III, núm.1, juliol 1989.

Castellà:

Antología de la poesía catalana contemporánea. Traducció de José Corredor Matheos. Madrid: Austral, 1980.

Veintiún poetas catalanes para el siglo XXI. Traducció de José Agustín Goytisolo. Barcelona: Lumen, 1996.

Portugués:

Antologia de Poesia Catalã Contemporânea. Traducció d'Stella Leonardos de Silva Lima. Sao Paulo: Monfort, 1969.

Turc:

Cagdas katalan siir irmagi. Traducció d'Ozan Ozahan Istanbul: Era Yayincilik, 1995.

Flamenc:

Een morgenland, een Avondland. 14 Vlaamse & 14 Catalaanse dichters (4 poetes catalans i 14 poetes flamencs. Terra de llevant, terra de ponent). Flemish: PEN-Centre, 1978.

Asturià:

Adréi [Antologia]. Traducció de Berta Piñán. Oviedo: Ámbitu, 1990.

Hongarès:

Ész és mámor [antologia]. Traducció de Balázs Déri. Budapest: Íbisz, 1997.

Neerlandès:

Een catalaans bericht [antologia]. Traducció de Bob de Nijs. Lier: De Bladen voor de Poezie, 1968.

Een morgenland, een avondland [antologia]. Traducció de Bob de Nijs. Brussel·les: Flemish PEN Centre, 1978.

Catalaanse zegswijze [antologia]. Traducció de Bob de Nijs. Brugge (Bèlgica): Kruispunt, 1990.

De koele hoeken en kanten van de schaduw [antologia]. Traducció de Bob de Nijs. Meerbeke-Ninove (Bèlgica): Point, 1990.

Japonès:

Catalunya Gendaishi 15 Nin shu [antologia]. Traducció de Nao Sawada. Tòquio: Shichosha, 1991.